Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
DEAN SPIELMANN
της 25ης Σεπτεμβρίου 2025 [1]

Υπόθεση C-474/24

AR,
YT,
DI,
RN
παρισταμένων των:
Österreichische Datenschutzbehörde,
Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA Austria),
Österreichische Anti-Doping Rechtskommission (ÖADR)

[αίτηση του Bundesverwaltungsgericht
(ομοσπονδιακού διοικητικού δικαστηρίου, Αυστρία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 – Άρθρα 2, 5, 6, 9 και 10 – Πεδίο εφαρμογής – Έννοια των “δεδομένων που αφορούν την υγεία” – Έννοια των “δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα” – Καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης στον αθλητισμό – Δημοσίευση στο διαδίκτυο του ονόματος του προσώπου που παρέβη τους κανόνες αντιντόπινγκ, της διάρκειας και των λόγων αποκλεισμού του από τις αθλητικές εκδηλώσεις – Στάθμιση συμφερόντων – Αναλογικότητα – Άρθρα 77 έως 79– Ένδικα βοηθήματα και μέσα – Αποτελεσματική δικαστική προστασία»

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 3

Το νομικό πλαίσιο 4

Το δίκαιο της Ένωσης 4

Το αυστριακό δίκαιο 7

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

Η διαφορά της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου 8

Ανάλυση 10

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος 11

Επί της στενής ερμηνείας της εξαίρεσης του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ 12

Οι δραστηριότητες «αντιντόπινγκ» δεν εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ... 13

– ...ακόμη και αν υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών 13

– ...και παρά την «απουσία» οικονομικού χαρακτήρα 15

Πρόταση επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος 17

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος 17

Επί της ευρείας ερμηνείας της έννοιας των «δεδομένων που αφορούν την υγεία» 17

Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση 21

Πρόταση επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος 23

Επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος 23

Διακύβευμα του «ποινικού» χαρακτήρα των καταδικών και των αδικημάτων κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ 23

Ανάλυση του «ποινικού» ή μη χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, των καταδικών και των παραβάσεων των κανόνων αντιντόπινγκ 24

– Νομικός χαρακτηρισμός της παράβασης κατά το εσωτερικό δίκαιο 25

– Φύση της παράβασης 26

– Βαθμός αυστηρότητας της κύρωσης 29

Πρόταση επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος 30

Επί του έκτου προδικαστικού ερωτήματος 31

Επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος 32

Επί της αναλογικότητας της επίμαχης δημοσιοποίησης 32

– Προκαταρκτικές παρατηρήσεις και υπόμνηση αρχών 33

– Επί της καταλληλότητας της δημοσιοποίησης για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών 34

– Επί της αναγκαιότητας της δημοσιοποίησης υπό το πρίσμα των επιδιωκόμενων σκοπών 35

– Επί της «stricto sensu» αναλογικότητας, ήτοι της στάθμισης των διακυβευόμενων συμφερόντων 37

Επί του χρονικού σημείου διενέργειας της στάθμισης 39

Προτάσεις επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος 41

Επί του εβδόμου προδικαστικού ερωτήματος 41

Είναι παραδεκτή καταγγελία στην εποπτική αρχή πριν από την επεξεργασία δεδομένων; . . . 41

Καθίσταται η καταγγελία στην εποπτική αρχή παραδεκτή «εκ των υστέρων»; 44

Πρόταση επί του εβδόμου ερωτήματος 46

Πρόταση 47

Εισαγωγή

1. Η αθλητική νομοθεσία βρίσκεται στο σημείο συνάντησης πλειόνων πηγών κανόνων δικαίου. Τούτο καταδεικνύεται από τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης (ντόπινγκ), η οποία είναι απόρροια κανονιστικής συμπαραγωγής ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου. Ειδικότερα, ο World Anti-Doping Code (Παγκόσμιος Κώδικας Αντιντόπινγκ, στο εξής: WADC), ο οποίος εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του εσωτερικού κανονισμού του World Anti-Doping Agency (Παγκόσμιου Οργανισμού καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης, στο εξής: WADA), αποτελεί ένα μέσο ιδιωτικού χαρακτήρα το οποίο τα συμβαλλόμενα κράτη έχουν δεσμευτεί να τηρούν μέσω της Διεθνούς Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της φαρμακοδιέγερσης στον αθλητισμό [2]. Επομένως, η ως άνω νομοθεσία, η οποία αποσκοπεί στην εναρμόνιση των πολιτικών, των κανόνων και των κανονισμών αντιντόπινγκ των επιμέρους αθλητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών ανά τον κόσμο, διαμορφώνει ένα πολύ ειδικό *διακρατικό* κλαδικό νομικό σύστημα [3].

2. Το Δικαστήριο έχει ήδη κληθεί να αποφανθεί επί της συμβατότητας της αθλητικής νομοθεσίας προς το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως υπό το πρίσμα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και του ανταγωνισμού [4].

3. Η υπό κρίση υπόθεση παρέχει για πρώτη φορά [5] στο Δικαστήριο την ευκαιρία να εξετάσει ορισμένες πτυχές της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων που συνδέονται με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2 Υπογράφηκε στο Παρίσι στις 19 Οκτωβρίου 2005 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2007.

3 Βλ., σχετικά με την αλληλεπίδραση των διαφόρων κανονιστικών επιπέδων, Rigaux, F., «Les situations juridiques individuelles dans un système de relativité générale: cours général de droit international privé», *Recueil des cours de l'Académie de droit international de La Haye*, τόμος 213, 1989, ιδίως σ. 67 έως 68. Βλ., ειδικότερα, σχετικά με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, Diakité, A., *La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2023, σημεία 127 επ.

4 Βλ., για παράδειγμα, αντιστοίχως, αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1974, Walrave και Koch (36/74, EU:C:1974:140) και της 21ης Δεκεμβρίου 2023, European Superleague Company (C-333/21, στο εξής: απόφαση European Superleague Company, EU:C:2023:1011).

5 Συγκεκριμένα, η πρώτη υπόθεση NADA κρίθηκε απαράδεκτη με απόφαση της 7ης Μαΐου 2024, NADA κ.λπ. (C-115/22, EU:C:2024:384). Βλ., ωστόσο, προτάσεις της γενικής εισαγγελέα T. Ćapeta στην ίδια υπόθεση (C-115/22, EU:C:2023:676).

Συγκεκριμένα, πρόκειται για το ζήτημα του συμβιβασμού, αφενός, των απαιτήσεων περί ηθικής στον αθλητισμό, απόρροια των οποίων είναι εν προκειμένω η ονομαστική δημοσιοποίηση, στο διαδίκτυο, των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στους αθλητές για την παράβαση κανόνων αντιντόπινγκ, και, αφετέρου, της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αθλητών αυτών, η οποία απορρέει από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679[6] (στο εξής: ΓΚΠΔ).

4. Καθόσον ο WADC βρίσκεται υπό αναθεώρηση επί του παρόντος[7], η εμβέλεια της απόφασης που πρόκειται να εκδοθεί ενδέχεται να υπερβεί τα ευρωπαϊκά σύνορα.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

5. Το άρθρο 16 ΣΛΕΕ προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «[τ]ο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η τήρηση των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητων αρχών».

6. Το άρθρο 165 ΣΛΕΕ προβλέπει στην παράγραφο 2 ότι η δράση της Ένωσης έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, «να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση του αθλητισμού, προάγοντας τη δικαιότητα και τον ανοιχτό χαρακτήρα των αθλητικών αναμετρήσεων και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων για τον αθλητισμό φορέων, καθώς και προστατεύοντας τη σωματική και ηθική ακεραιότητα των αθλητών, ιδίως των νεότερων μεταξύ τους». Προς τούτο, η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού προβλέπει ότι «το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, διατυπώνει συστάσεις».

7. Η αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι «[τ]α δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με την υγεία θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα δεδομένα που αφορούν την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες για την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της σωματικής ή ψυχικής υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Τούτο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή για υπηρεσίες υγείας […], έναν αριθμό, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου για σκοπούς υγείας· πληροφορίες που προκύπτουν από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος, μεταξύ άλλων από γενετικά δεδομένα και βιολογικά δείγματα και κάθε πληροφορία, παραδείγματος χάριν, σχετικά με ασθένεια, αναπηρία,

[6] Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1).

[7] Σχετικά με την έκδοση νέου κώδικα, που θα πραγματοποιηθεί το 2027 (βλ. ιστότοπο του WADA, διαθέσιμος στη διεύθυνση: https://www.wada-ama.org/fr/nos-activites/le-code-mondial-antidopage/revision-du-code), βλ. Συστάσεις 1/2025 σχετικά με τον Παγκόσμιο Κώδικα Αντιντόπινγκ του WADA του 2027, που εκδόθηκαν στις 11 Φεβρουαρίου 2025 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ), δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο του ΕΕΠΔ και είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-08/edpb_recommendations_202501_wada_2027_world_anti-doping_code_el.pdf.

κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, παραδείγματος χάριν, από ιατρό ή άλλο επαγγελματία του τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro».

8. Το άρθρο 2 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής», ορίζει στην παράγραφο 1 ότι «[ο] παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης». Από το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης».

9. Το άρθρο 4 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στο σημείο 15 ότι, για τους σκοπούς του κανονισμού αυτού νοούνται ως «δεδομένα που αφορούν την υγεία» τα «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του».

10. Το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (“νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια”),

[…]

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (“ελαχιστοποίηση των δεδομένων”),

[…]».

11. Το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Νομιμότητα της επεξεργασίας», ορίζει τα εξής:

«1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

[…]

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας,

[…]

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

[…]

3. Η βάση για την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε) ορίζεται σύμφωνα με:

α) το δίκαιο της Ένωσης, ή

β) το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση ή, όσον αφορά την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), είναι η αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η εν λόγω νομική βάση μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού, μεταξύ άλλων: τις γενικές προϋποθέσεις που διέπουν τη σύννομη επεξεργασία από τον υπεύθυνο επεξεργασίας· τα είδη των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία· τα οικεία υποκείμενα των δεδομένων· τις οντότητες στις οποίες μπορούν να κοινοποιούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και τους σκοπούς αυτής της κοινοποίησης· τον περιορισμό του σκοπού· τις περιόδους αποθήκευσης· και τις πράξεις επεξεργασίας και τις διαδικασίες επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για τη διασφάλιση σύννομης και θεμιτής επεξεργασίας, όπως εκείνα για άλλες ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο IX. Το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο του κράτους μέλους ανταποκρίνεται σε σκοπό δημόσιου συμφέροντος και είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό.

[…]»

12. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», απαγορεύει, μεταξύ άλλων, την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία. Από το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ζ′, του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται εάν «η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων».

13. Το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα», προβλέπει ότι «[η] επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα […] διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής».

14. Το άρθρο 77 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Με την επιφύλαξη τυχόν άλλων διοικητικών ή δικαστικών προσφυγών, κάθε υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία σε εποπτική αρχή, ιδίως στο κράτος μέλος

στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του ή τον τόπο εργασίας του ή τον τόπο της εικαζόμενης παράβασης, εάν το υποκείμενο των δεδομένων θεωρεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορά παραβαίνει τον παρόντα κανονισμό.»

15. Το άρθρο 78 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά αρχής ελέγχου», προβλέπει στην παράγραφος 1 τα εξής:

«Με την επιφύλαξη κάθε άλλης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά νομικά δεσμευτικής απόφασης εποπτικής αρχής που το αφορά.»

Το αυστριακό δίκαιο

16. Από το άρθρο 5, παράγραφος 5, του Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (ομοσπονδιακού νόμου του 2021 κατά της φαρμακοδιέγερσης), της 23ης Δεκεμβρίου 2020 (BGBl. I, 152/2020) (στο εξής: ADBG), προκύπτει ότι ο Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (ανεξάρτητος οργανισμός για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, Αυστρία, στο εξής: NADA) είναι κοινωφελής εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η οποία εκτελεί καθήκοντα ανεξάρτητου φορέα ελέγχου της φαρμακοδιέγερσης και είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

17. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 6, σημείο 4, του ADBG, ο NADA ενημερώνει τον Bundes-Sportorganisation (ομοσπονδιακό αθλητικό οργανισμό, Αυστρία), τους αθλητικούς φορείς, τους αθλητές, τα λοιπά πρόσωπα και τους διοργανωτές αθλητικών εκδηλώσεων, και θέτει δωρεάν στη διάθεση του ευρέος κοινού ορισμένες πληροφορίες, ήτοι «τα μέτρα ασφάλειας (επί παραδείγματι αναστολές συμμετοχής) και τους αποκλεισμούς αθλητών και λοιπών προσώπων, για τα οποία έλαβε γνώση […] και την ανάκλησή τους, κοινοποιώντας το όνομα του εκάστοτε εμπλεκόμενου προσώπου, τη διάρκεια και τους λόγους του αποκλεισμού, χωρίς να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως δεδομένων που αφορούν την υγεία, των υποκειμένων των δεδομένων. Στις περιπτώσεις ιδιαιτέρως ευάλωτων προσώπων καθώς και ερασιτεχνών αθλητών, είναι δυνατόν η κατά τα ανωτέρω ενημέρωση να παραλείπεται […]».

18. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, του ADBG προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι ο NADA μεριμνά για την ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα άρθρα 32 έως 34 του ΓΚΠΔ. Η διάταξη αυτή διευκρινίζει ότι «η αναγκαιότητα της επεξεργασίας των δεδομένων απορρέει από ανάγκη αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων αντιντόπινγκ του [WADC] και των διατάξεων του παρόντος ομοσπονδιακού νόμου, στο μέτρο που τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν δεσμευθεί συμβατικώς να τηρούν τον WADC». Επιπλέον, «[ο]ι ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τα δεδομένα που αφορούν την υγεία, μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο στον βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίο βάσει των διατάξεων του παρόντος ομοσπονδιακού νόμου ή του WADC για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης».

19. Η Österreichische Anti-Doping Rechtskommission (αυστριακή πειθαρχική επιτροπή κατά της φαρμακοδιέγερσης, στο εξής: ÖADR) είναι δημόσια επιτροπή ανεξάρτητη από κυβερνητικούς φορείς, ιδιώτες και τον NADA, η οποία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, του ADBG, οφείλει να «διεξάγει πειθαρχικές διαδικασίες για την εκάστοτε αρμόδια ομοσπονδιακή αθλητική ομοσπονδία σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες αντιντόπινγκ της αρμόδιας διεθνούς αθλητικής ομοσπονδίας (διαδικασία ελέγχου για παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ)».

20. Δυνάμει του άρθρου 21, παράγραφος 3, του ADBG, η ÖADR οφείλει, «το αργότερο 20 ημέρες αφότου η απόφαση κατέστη απρόσβλητη να ενημερώσει τον Bundes-Sportorganisation [(ομοσπονδιακό αθλητικό οργανισμό)], τους αθλητικούς φορείς, τις αθλήτριες και τους αθλητές, τα λοιπά πρόσωπα και τους διοργανωτές αθλητικών εκδηλώσεων, καθώς και το ευρύ κοινό, σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας (επί παραδείγματι αναστολές συμμετοχής) που επιβλήθηκαν και τις αποφάσεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών ελέγχου για παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ, κοινοποιώντας το όνομα του εκάστοτε εμπλεκόμενου προσώπου, τη διάρκεια και τους λόγους του αποκλεισμού, χωρίς να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων για τα δεδομένα που αφορούν την υγεία του υποκειμένου των δεδομένων. Στις περιπτώσεις ιδιαιτέρως ευάλωτων προσώπων, ερασιτεχνών αθλητών, καθώς και προσώπων τα οποία διά της παροχής πληροφοριών ή άλλων στοιχείων έχουν συμβάλει ουσιωδώς στην αποκάλυψη πιθανών παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ, είναι δυνατόν η κατά τα ανωτέρω ενημέρωση να παραλείπεται. Σε περιπτώσεις ερασιτεχνών αθλητών, όταν έχει διαπιστωθεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 3 και σημεία 9 έως 11, επιβάλλεται η δημοσιοποίηση για λόγους δημόσιας υγείας».

21. Από το άρθρο 23, παράγραφος 14, του ADBG προκύπτει, κατ' ουσίαν, ότι οι ίδιες υποχρεώσεις επιβάλλονται και στην Unabhängige Schiedskommission (ανεξάρτητη επιτροπή διαιτησίας, Αυστρία, στο εξής: USK).

Η διαφορά της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

22. Στο πλαίσιο διαδικασιών ελέγχου για παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ, εκδόθηκαν όσον αφορά τους αθλητές AR, YT, DI και RN (στο εξής: προσφεύγοντες) αποφάσεις αποκλεισμού (για ορισμένο χρονικό διάστημα ή εφ' όρου ζωής, κατά περίπτωση), οι οποίες ελήφθησαν είτε από την ÖADR, η οποία είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των διαδικασιών ελέγχου για παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ, είτε από την USK, η οποία είναι αρμόδια για την επανεξέταση των αποφάσεων της ÖADR.

23. Σύμφωνα με την αυστριακή νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, ο αποκλεισμός συμμετοχής κατόπιν αποφάσεως της ÖADR ή της USK δημοσιεύεται υπό μορφή καταλόγου στον ιστότοπο του NADA. Για τη διάρκεια του αποκλεισμού, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει το όνομα και το επώνυμο του εμπλεκόμενου αθλητή, το άθλημα που ασκεί, την παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ την οποία διέπραξε, την επιβληθείσα κύρωση, καθώς και την έναρξη και λήξη της. Η ÖADR δημοσιεύει επίσης τις ίδιες πληροφορίες, καθώς και την κατά περίπτωση επίμαχη απαγορευμένη ουσία, με ανακοινωθέν στον ιστότοπό της.

24. Στις 14 και 15 Οκτωβρίου 2021 οι προσφεύγοντες ζήτησαν από την ÖADR και τον NADA να παύσουν να διατηρούν διαθέσιμα στο διαδίκτυο τα ονόματα και τα αθλήματά τους. Η ÖADR και ο NADA δεν ανταποκρίθηκαν στο ως άνω αίτημα.

25. Στις 22 Οκτωβρίου 2021 οι προσφεύγοντες υπέβαλαν στην αυστριακή Datenschutzbehörde (αρχή προστασίας δεδομένων, Αυστρία, στο εξής: αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων) καταγγελία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ζητώντας να διαπιστωθεί προσβολή του δικαιώματος διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας δεδομένων και να υποχρεωθούν η ÖADR και ο NADA να διαγράψουν τη δημοσίευση των ονομάτων τους και των αθλημάτων που ασκούν από τους εν λόγω ιστοτόπους. Υποστήριξαν επίσης ότι επρόκειτο για ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα, κατά την έννοια, αντιστοίχως, των άρθρων 9 και 10 του ΓΚΠΔ. Το καθεστώς δημοσιοποίησης που προβλέπεται αδιακρίτως στο αυστριακό δίκαιο δεν συνάδει με το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ και δεν είναι ούτε αναγκαίο ούτε αναλογικό.

26. Στις 26 Νοεμβρίου 2021 η αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων απέρριψε την καταγγελία ως αβάσιμη. Όσον αφορά ειδικότερα την ΥΤ, η καταγγελία της απορρίφθηκε λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος, με την αιτιολογία ότι τα δεδομένα της δεν είχαν ακόμη δημοσιοποιηθεί.

27. Στη συνέχεια, οι προσφεύγοντες άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht (ομοσπονδιακού διοικητικού δικαστηρίου, Αυστρία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, βάσει του άρθρου 78, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ. Στο πλαίσιο αυτό, ο NADA, πρώτος εναγόμενος της κύριας δίκης, υποστήριξε ότι η δημοσίευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον ιστότοπό του ήταν απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση την οποία υπείχε και για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ′ και ε′, του ΓΚΠΔ.

28. Το αιτούν δικαστήριο ανέστειλε τη διαδικασία της κύριας δίκης λόγω της υποβολής, από την USK, της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση NADA κ.λπ.[8]. Μετά την απόρριψη της αιτήσεως αυτής ως απαράδεκτης με απόφαση της 7ης Μαΐου 2024[9], η ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου εθνική διαδικασία συνεχίστηκε.

29. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesverwaltungsgericht (ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, με αποτέλεσμα να εφαρμόζεται ο [ΓΚΠΔ], η επεξεργασία δεδομένων προσώπων με την οποία το όνομά τους, το άθλημα που ασκούν, η παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ που διέπραξαν, η κύρωση, καθώς και η έναρξη και η λήξη της κυρώσεως δημοσιεύονται στο δημόσια προσβάσιμο τμήμα του ιστοτόπου της [NADA] https://www.nada.at/de/recht/suspendierungen-sperren, υπό μορφή καταχωρίσεως σε πίνακα, καθώς και σε δημόσια προσβάσιμα ανακοινωθέντα Τύπου της [ÖADR], στον ιστότοπο https://www.oeadr.at;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα:

2) Αποτελούν “δεδομένα που αφορούν την υγεία” κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ οι πληροφορίες ότι ορισμένο πρόσωπο υπέπεσε σε συγκεκριμένη παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ και λόγω της παραβάσεως αυτής έχει αποκλειστεί από τη συμμετοχή σε (εθνικούς και διεθνείς) αγώνες;

3) Αντιτίθεται ο ΓΚΠΔ –ιδίως υπό το πρίσμα του άρθρου 6, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ΓΚΠΔ– σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει τη δημοσιοποίηση του ονόματος των προσώπων τα οποία αφορά η απόφαση της [ÖADR] ή της Unabhängige Schiedskommission (ανεξάρτητης επιτροπής διαιτησίας), της διάρκειας και των λόγων του αποκλεισμού, χωρίς να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα δεδομένα που αφορούν την υγεία του υποκειμένου των δεδομένων; Ασκεί συναφώς επιρροή το γεγονός ότι βάσει της

[8] Υπόθεση C-115/22 (ΕΕ 2022, C 207, σ. 15 έως 16).

[9] Απόφαση NADA κ.λπ. (C-115/22, EU:C:2024:384).

εθνικής ρυθμίσεως η δημοσιοποίηση των ως άνω πληροφοριών προς το ευρύ κοινό είναι δυνατό να μη λάβει χώρα μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων είναι ερασιτέχνης αθλητής, ανήλικος ή πρόσωπο το οποίο διά της παροχής πληροφοριών ή άλλων στοιχείων έχει συμβάλει ουσιωδώς στην αποκάλυψη πιθανών παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ;

4) Επιτάσσει ο ΓΚΠΔ –ιδίως υπό το πρίσμα των αρχών του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και γ′, του ΓΚΠΔ– πριν από τη δημοσιοποίηση να γίνεται σε κάθε περίπτωση στάθμιση μεταξύ του θιγόμενου με τη δημοσιοποίηση συμφέροντος που άπτεται της προσωπικότητας του υποκειμένου των δεδομένων, αφενός, και του γενικού συμφέροντος για ενημέρωση σχετικά με την παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ από αθλητή, αφετέρου;

5) Συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ η ενημέρωση ότι ορισμένο πρόσωπο έχει υποπέσει σε συγκεκριμένη παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ και εξαιτίας της παραβάσεως αυτής έχει αποκλειστεί από τη συμμετοχή σε (εθνικούς και διεθνείς) αγώνες;

6) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα:

Πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο οι δραστηριότητες και οι αποφάσεις επίσημης αρχής στην οποία έχει ανατεθεί, δυνάμει του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, ο έλεγχος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας;

7) Είναι παραδεκτή καταγγελία βάσει του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ σχετικά με εικαζόμενη παράβαση του άρθρου 17 του ΓΚΠΔ όταν κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας στην εποπτική αρχή και της εκδόσεως της αποφάσεως από την εποπτική αρχή δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων, αλλά η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου της δικαστικής προσφυγής, ή καθίσταται παραδεκτή εκ των υστέρων, όταν υπάρχουν, ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας, συγκεκριμένες ενδείξεις ότι επίκειται ή θα πραγματοποιηθεί στο εγγύς μέλλον επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας;»

30. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης, ο NADA, η αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων, η Επιτροπή, καθώς και η Αυστριακή, η Λεττονική, η Ολλανδική, η Πολωνική και η Φινλανδική Κυβέρνηση. Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης, ο NADA, η Επιτροπή, καθώς και η Αυστριακή, η Λεττονική και η Φινλανδική Κυβέρνηση ανέπτυξαν επίσης προφορικώς τις παρατηρήσεις τους κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 13 Μαΐου 2025.

Ανάλυση

31. Κατ’ αρχάς θα εξετάσω το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του ΓΚΠΔ, και εν συνεχεία θα αναλύσω το δεύτερο, το πέμπτο και το έκτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία αφορούν συγκεκριμένα δεδομένα, προτού εξετάσω το ζήτημα της αρχής της αναλογικότητας (τρίτο και τέταρτο προδικαστικό ερώτημα). Τέλος, θα εξετάσω το έβδομο ερώτημα, το οποίο είναι μάλλον δικονομικής φύσεως.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

32. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η εφαρμογή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης συνιστά ή όχι «δραστηριότητα» εμπίπτουσα στο «πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

33. Το διακύβευμα της απάντησης αυτής είναι σημαντικό, δεδομένου ότι σε περίπτωση αρνητικής απάντησης ο ΓΚΠΔ δεν έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, το οποίο εκδόθηκε βάσει του άρθρου 16 ΣΛΕΕ, εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο δραστηριότητας «η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης».

34. Προκαταρκτικώς, και μολονότι δεν μνημονεύεται από το αιτούν δικαστήριο, υπενθυμίζω ότι η εξαίρεση του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων […]». Η εξαίρεση αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους ως άνω σκοπούς από τις «αρμόδιες αρχές» διέπεται από ειδικότερη πράξη της Ένωσης, ήτοι από την οδηγία (ΕΕ) 2016/680[10], η οποία θεσπίστηκε την ίδια ημέρα με τον ΓΚΠΔ. Δεν αποκλείεται, στο παρόν στάδιο, να πληρούται εν προκειμένω το *ουσιαστικό* κριτήριο της εν λόγω εξαίρεσης. Πράγματι, το ζήτημα κατά πόσον η επεξεργασία των επίμαχων στην υπό κρίση υπόθεση δεδομένων πραγματοποιείται για τους σκοπούς που διαλαμβάνονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του ΓΚΠΔ παραπέμπει στο αντικείμενο του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος (σχετικά με το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ), το οποίο αφορά τον ποινικό ή μη χαρακτήρα των καταδικαστικών αποφάσεων και των παραβάσεων που αποτελούν αντικείμενο της επίμαχης επεξεργασίας δεδομένων. Εντούτοις, δεν έχει τεθεί προς εξέταση το ζήτημα του *οργανικού* κριτηρίου της εξαίρεσης του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του ΓΚΠΔ: αποτελούν ο NADA και η ÖADR «αρμόδιες αρχές» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 7, της οδηγίας 2016/680; Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ, γεγονός που θα αποτελέσει την υπόθεση εργασίας για τη συνέχεια της ανάλυσης. Αντιθέτως, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης και εφόσον πληρούται επίσης το ουσιαστικό κριτήριο, τίθεται το ζήτημα της δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας 2016/680 αντί του ΓΚΠΔ, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

35. Τούτου λεχθέντος, επισημαίνω ότι, εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στην οποία προέβησαν οι αυστριακές αρχές καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης και η οποία συνίσταται στη δημοσίευση στο διαδίκτυο των ονομάτων των εμπλεκόμενων αθλητών, του αθλήματος που ασκούν, της παράβασης των κανόνων αντιντόπινγκ που διέπραξαν, της επιβληθείσας κύρωσης καθώς και της έναρξης και της λήξης της κύρωσης αυτής, αντιστοιχεί σε επεξεργασία στην οποία εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, αυτού, ήτοι στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα[11].

[10] Οδηγία του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ 2016, L 119, σ. 89).

[11] Βλ. απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2003, Lindqvist (C-101/01, στο εξής: απόφαση Lindqvist, EU:C:2003:596, σκέψεις 25 και 26).

36. Το αμφιλεγόμενο ζήτημα είναι το κατά πόσον η επεξεργασία αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ.

37. Στο πλαίσιο της ανάλυσής μου, θα υπενθυμίσω, κατ' αρχάς, την αρχή της στενής ερμηνείας της εξαίρεσης του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ και, στη συνέχεια, θα συναγάγω τις συνέπειες όσον αφορά τις δραστηριότητες αντιντόπινγκ υπό το πρίσμα των προβαλλόμενων από τον NADA επιχειρημάτων.

Επί της στενής ερμηνείας της εξαίρεσης του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ

38. Κατά πάγια νομολογία, η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ, καθόσον καθιστά ανεφάρμοστο το καθεστώς προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπει ο ΓΚΠΔ και, ως εκ τούτου, αποκλίνει από τον προστατευτικό σκοπό του, πρέπει να τυγχάνει στενής ερμηνείας [12].

39. Πράγματι, όπως επισημαίνεται κατ' ουσίαν στις αιτιολογικές σκέψεις 6 έως 12 του ΓΚΠΔ, οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η παγκοσμιοποίηση και η κλίμακα της συλλογής και της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απαιτούν ένα ισχυρό και συνεκτικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων στην Ένωση, το οποίο θα διασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων, ισοδύναμο σε όλα τα κράτη μέλη, και το οποίο θα υποστηρίζεται από αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας, ώστε να δημιουργηθεί η αναγκαία εμπιστοσύνη που θα επιτρέψει στην ψηφιακή οικονομία να αναπτυχθεί στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς.

40. Επομένως, υπό το πρίσμα αυτό, το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, το οποίο ορίζεται στο άρθρο 2 αυτού, είναι κατ' ανάγκην ευρύ και οι εξαιρέσεις που προβλέπει ερμηνεύονται στενά. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 16 του ίδιου κανονισμού, έχει ως μοναδικό σκοπό να αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία αποσκοπεί στη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας ή δραστηριότητας δυνάμενης να υπαχθεί στην ίδια κατηγορία.

41. Οι δραστηριότητες που αποσκοπούν στη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας καταλαμβάνουν, ειδικότερα, τις δραστηριότητες εκείνες που αποσκοπούν στην προστασία των ουσιωδών λειτουργιών του κράτους και των θεμελιωδών συμφερόντων της κοινωνίας [13].

[12] Πρβλ. αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 2021, Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής) (C-439/19, στο εξής: απόφαση Latvijas Republikas Saeima, EU:C:2021:504, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), της 20ής Οκτωβρίου 2022, Koalitsia «Demokratichna Bulgaria – Obedinenie» (C-306/21, EU:C:2022:813, σκέψη 35), και της 16ης Ιανουαρίου 2024, Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, στο εξής: απόφαση Österreichische Datenschutzbehörde, EU:C:2024:46, σκέψη 37).

[13] Βλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψεις 66 και 67). Βλ. επίσης, mutatis mutandis, στο πλαίσιο της οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αποκαλούμενη «οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» (ΕΕ 2002, L 201, σ. 37), αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2020, La Quadrature du Net κ.λπ. (C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψη 135), και της 5ης Απριλίου 2022, Commissioner of An Garda Síochána κ.λπ. (C-140/20, EU:C:2022:258, σκέψη 61), οι οποίες μνημονεύουν «δραστηρι[ότητες] ικαν[ές] να αποσταθεροποιήσουν σοβαρά τις θεμελιώδεις συνταγματικές, πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας και, ειδικότερα, να απειλήσουν άμεσα την κοινωνία, τον πληθυσμό ή το ίδιο το κράτος, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι τρομοκρατικές δραστηριότητες».

42. Αντιθέτως, από το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ δεν εξαιρούνται τα πρόσωπα αυτά καθεαυτά, αλλά μόνον οι επίμαχες δραστηριότητές τους[14]. Πράγματι, απλώς και μόνον το γεγονός ότι μια δραστηριότητα ασκείται από το κράτος ή από δημόσια αρχή δεν αρκεί ώστε να έχει η εξαίρεση αυτή αυτομάτως εφαρμογή στη συγκεκριμένη δραστηριότητα[15]. Ομοίως, δεν αρκεί το γεγονός ότι ο υπεύθυνος της επίμαχης επεξεργασίας ασκεί δραστηριότητες σχετικές με την εθνική ασφάλεια, δεδομένου ότι κρίσιμη είναι μόνον η επίμαχη δραστηριότητα στο πλαίσιο της οικείας επεξεργασίας[16]. Δεν αρκεί επίσης το γεγονός ότι, στο πλαίσιο διαβίβασης δεδομένων για εμπορικούς σκοπούς από κράτος μέλος προς τρίτη χώρα, τα επίμαχα δεδομένα ενδέχεται να υφίστανται επεξεργασία, κατά τη διάρκεια ή κατόπιν της διαβίβασης αυτής, από τις αρχές της αντίστοιχης τρίτης χώρας για λόγους δημόσιας ασφάλειας, εθνικής άμυνας και ασφάλειας του κράτους[17].

43. Εν προκειμένω, όπως υπογραμμίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση, το άρθρο 1, παράγραφος 1, του ADBG ορίζει ότι, «καθόσον επηρεάζει τις αθλητικές ικανότητες, η φαρμακοδιέγερση αντιβαίνει στην αρχή της δικαιότητας των αθλητικών αναμετρήσεων καθώς και στην πραγματική εγγενή αξία του αθλητισμού (αθλητικό πνεύμα) και ενέχει επιπλέον κινδύνους για την υγεία».

44. Επομένως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον NADA και την ÖADR συνιστά επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο δραστηριότητας, εν προκειμένω της καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης, η οποία σχετίζεται με την εθνική ασφάλεια, ούτε ότι θα μπορούσε να υπαχθεί στην κατηγορία του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ.

45. Εξ αυτού συνάγεται ότι η εξαίρεση που στηρίζεται στην εν λόγω διάταξη του ΓΚΠΔ δεν έχει εφαρμογή στην επίμαχη εν προκειμένω επεξεργασία δεδομένων.

46. Τα επιχειρήματα του NADA, τα οποία στηρίζονται, αφενός, στο γεγονός ότι οι δραστηριότητες αντιντόπινγκ υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και, αφετέρου, στον μη οικονομικό χαρακτήρα της συγκεκριμένης δραστηριότητας, δεν αναιρούν τη διαπίστωση αυτή, όπως θα επιχειρήσω να καταδείξω στη συνέχεια.

Οι δραστηριότητες «αντιντόπινγκ» δεν εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ…

– *…ακόμη και αν υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών*

47. Πρώτον, ο NADA υποστηρίζει ότι η πολιτική καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης αποτελεί τομέα ο οποίος, βάσει της κατανομής αρμοδιοτήτων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης, εξακολουθεί να υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, παρά την υποστηρικτική αρμοδιότητα που προβλέπει το άρθρο 165 ΣΛΕΕ στον τομέα του αθλητισμού.

14 Βλ. απόφαση Österreichische Datenschutzbehörde (σκέψη 41) και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην ίδια υπόθεση (C-33/22, EU:C:2023:397, σημείο 84).

15 Βλ. απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Land Hessen (C-272/19, EU:C:2020:535): επρόκειτο για δραστηριότητες τόσο πολιτικής όσο και διοικητικής φύσης της Επιτροπής Αναφορών του Hessischer Landtag (κοινοβουλίου του ομόσπονδου κράτους της Έσσης, Γερμανία) οι οποίες είχαν δημόσιο χαρακτήρα και ασκούνταν από το εν λόγω ομόσπονδο κράτος, δεδομένου ότι η επιτροπή αυτή συνέβαλε εμμέσως στην κοινοβουλευτική δραστηριότητα.

16 Βλ. απόφαση Österreichische Datenschutzbehörde (σκέψη 51).

17 Βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020, Facebook Ireland και Schrems (C-311/18, EU:C:2020:559, σκέψη 88).

48. Εντούτοις, το γεγονός ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται στο πλαίσιο δραστηριότητας που υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών δεν είναι αφ' εαυτού κρίσιμο για την εξαίρεση της συγκεκριμένης επεξεργασίας από το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', καθόσον δεν εμπίπτει ούτε σε δραστηριότητα που αποσκοπεί στη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας ούτε σε δραστηριότητα δυνάμενη να υπαχθεί στην ίδια κατηγορία [18].

49. Ο αποκλεισμός από το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ της επεξεργασίας που πραγματοποιείται στο πλαίσιο μιας δραστηριότητας για τον λόγο και μόνον ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα υπάγεται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών θα αντέβαινε, κατά τη γνώμη μου, τόσο στο γράμμα όσο και στο πλαίσιο και τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού.

50. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ αναφέρει την έννοια της «δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης», δεν παραπέμπει σε μια λογική αρμοδιοτήτων, αλλά σε μια *ουσιαστική* λογική καθορισμού του πεδίου εφαρμογής από τον νομοθέτη, στον ίδιο τον ΓΚΠΔ, που προβλέπεται από το άρθρο 16, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Η ως άνω διάταξη «*θεσπίζ[ει] και μεταβιβάζ[ει]*» στην Ένωση νομοθετική αρμοδιότητα για την προστασία και την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ορίζει προς τον σκοπό αυτόν συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής [19]. Επιπλέον, στο ειδικό πλαίσιο της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της αυτοτέλειας των ζητημάτων που συνδέονται με την επεξεργασία τους, ζητήματα ως προς τα οποία απαιτήθηκε ειδική νομοθετική παρέμβαση, η έννοια του «πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης» βαίνει πέραν των περιπτώσεων «εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης» κατά την έννοια του άρθρου 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) [20]. Τέλος, «το δίκαιο της Ένωσης ασκεί επιρροή σε πολλούς τομείς που υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών» [21]. Τούτο ισχύει ιδιαιτέρως για τον ΓΚΠΔ, του οποίου το οριζόντιο πεδίο εφαρμογής είναι κατ' ανάγκην ευρύ, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών του, οι οποίοι υπομνήσθηκαν στο σημείο 39 των παρουσών προτάσεων.

51. Επομένως, ακόμη και αν οι δραστηριότητες «αντιντόπινγκ» δεν *ρυθμίζονται* από πράξη του δικαίου της Ένωσης και υπάγονται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, δεν μπορεί να συναχθεί εξ αυτού ότι η επεξεργασία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των εν λόγω δραστηριοτήτων αντιντόπινγκ δεν εμπίπτει στο «πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στο ειδικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ.

18 Βλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 2025, Inspektorat kam Visshia sadeben savet (C-313/23, C-316/23 και C-332/23, EU:C:2025:303, σκέψη 104).

19 Όπως διατύπωσε ο γενικός εισαγγελέας M. Szpunar στις προτάσεις του στην υπόθεση Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, EU:C:2023:397, σημείο 68).

20 Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στις υποθέσεις Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής) (C-439/19, EU:C:2020:1054, σημεία 50 έως 59) και Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, EU:C:2023:397, σημείο 78).

21 Βλ. Lenaerts, K., «L'encadrement par le droit de l'Union européenne des compétences des États membres», σε *Chemins d'Europe: mélanges en l'honneur de Jean-Paul Jacqué*, Dalloz, Παρίσι, 2010, σ. 424, σημείο 7. Βλ. επίσης Cariat, N., και Dermine, P., «La détermination de l'applicabilité du droit de l'Union européenne à une situation particulière», σε: Cariat, N., και Nowak, J. (επιμ.), *Le droit de l'Union européenne et le juge belge/Het recht van de Europese Unie en de Belgische rechter*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2015, σ. 85 έως 114, και Azoulai, L., «La formule des compétences retenues des États membres devant la Cour de justice de l'Union européenne», σε: Neframi, E. (επιμ.), *Objectifs et compétences dans l'Union européenne*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2012, σ. 341 έως 368, ιδίως σ. 343.

52. Άλλωστε, μετά τη Συνθήκη της Λισσαβώνας, ο αθλητισμός αποτελεί υποστηρικτική αρμοδιότητα της Ένωσης [22]. Συναφώς, το άρθρο 165, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι «[η] δράση της Ένωσης έχει ως στόχο […] να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση του αθλητισμού, προάγοντας τη δικαιότητα και τον ανοιχτό χαρακτήρα των αθλητικών αναμετρήσεων και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων για τον αθλητισμό φορέων, καθώς και προστατεύοντας τη σωματική και ηθική ακεραιότητα των αθλητών, ιδίως των νεότερων μεταξύ τους». Οι όροι αυτοί παραπέμπουν, μεταξύ άλλων, στις πολιτικές για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης. Βεβαίως, η εν λόγω υποστηρικτική αρμοδιότητα δεν παρέχει στην Ένωση αρμοδιότητα να νομοθετεί στον τομέα του αθλητισμού. Εντούτοις, μολονότι η *δραστηριότητα* της Ένωσης δεν είναι κανονιστική, υφίσταται και της παρέχει τη δυνατότητα να εκδίδει νομικές πράξεις με σκοπό να υποστηρίζει, να συντονίζει ή να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 6 ΣΛΕΕ [23]. Επομένως, από τον «αθλητικό» χαρακτήρα των κανόνων αντιντόπινγκ δεν μπορεί να συναχθεί ότι η εφαρμογή τους συνιστά δραστηριότητα η οποία εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ.

– *…και παρά την «απουσία» οικονομικού χαρακτήρα*

53. Δεύτερον, ο NADA υποστηρίζει ότι η ενασχόληση με τον αθλητισμό εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης μόνο στο μέτρο που συνιστά οικονομική δραστηριότητα. Όσον αφορά δε τους επίμαχους κανόνες αντιντόπινγκ, βασίζονται σε αμιγώς αθλητικές θεωρήσεις, οπότε η επίμαχη εν προκειμένω επεξεργασία δεδομένων δεν αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει στην οικονομική δραστηριότητα και, επομένως, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

54. Ούτε το επιχείρημα αυτό, το οποίο αντλείται από τη φερόμενη «δυνατότητα διαχωρισμού» των κανόνων αντιντόπινγκ, είναι πειστικό.

55. Πράγματι, ο ισχυρισμός ότι «η άσκηση αθλητικών δραστηριοτήτων εμπίπτει στο κοινοτικό δίκαιο μόνο στο μέτρο που συνιστά οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια του άρθρου 2 της Συνθήκης [ΕΚ]» παραπέμπει στην απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1974, Walrave και Koch [24]. Έκτοτε, όμως, η Ένωση άσκησε την αρμοδιότητά της στον τομέα της προστασίας των δεδομένων βάσει του άρθρου 16 ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θέλησαν να εφαρμόσουν το δίκαιο της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σε μη οικονομικούς τομείς, όπως προκύπτει τόσο από το γράμμα όσο και από το πλαίσιο και τους σκοπούς του ΓΚΠΔ.

56. Κατ’ αρχάς, το *γράμμα* του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ καθορίζει το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού παραπέμποντας στην έννοια της «δραστηριότητας», και όχι της «οικονομικής δραστηριότητας», που εμπίπτει ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

22 Πρβλ. αποφάσεις European Superleague Company (σκέψη 99) και της 21ης Δεκεμβρίου 2023, Royal Antwerp Football Club (C-680/21, EU:C:2023:1010, σκέψη 67). Βλ. επίσης προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Αιμιλίου στην υπόθεση RRC Sports (C-209/23, EU:C:2025:362, σημεία 22 έως 28).

23 Βλ. απόφαση European Superleague Company (σκέψη 99). Βλ., για παράδειγμα, ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό (1η Ιουλίου 2024 - 31 Δεκεμβρίου 2027) (ΕΕ 2024, C 3527, σ. 1).

24 Απόφαση 36/74 (EU:C:1974:140, σκέψη 4). Βλ. επίσης απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463, σκέψη 73). Για επικαιροποιημένη διατύπωση, βλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, FIFA (C-650/22, EU:C:2024:824, σκέψη 75 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57. Εν συνεχεία, το *πλαίσιο* του ΓΚΠΔ, και ιδίως οι διατάξεις του σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς (κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ), επιβεβαιώνει την ως άνω γραμματική προσέγγιση. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για να λάβει χώρα μια τέτοια διαβίβαση, οι παρεκκλίσεις σε περίπτωση ειδικών καταστάσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 49 του ΓΚΠΔ, μπορούν εντούτοις να επιτρέψουν τη διαβίβαση αυτή. Η δε αιτιολογική σκέψη 112 του ΓΚΠΔ αναφέρει ρητώς ότι οι παρεκκλίσεις για τις ειδικές αυτές καταστάσεις «θα πρέπει να εφαρμόζονται ιδίως σε διαβιβάσεις δεδομένων που ζητήθηκαν και είναι αναγκαίες για σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, για παράδειγμα σε περιπτώσεις διεθνών ανταλλαγών δεδομένων […] με σκοπό τον περιορισμό και/ή την εξάλειψη της φαρμακοδιέγερσης (ντόπινγκ) στον αθλητισμό». Όπως υπογράμμισε η Φινλανδική Κυβέρνηση, η συγκεκριμένη αιτιολογική σκέψη καταδεικνύει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν θεώρησε ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των ελέγχων για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, μολονότι αφορά μη οικονομική δραστηριότητα, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.

58. Τέλος, φρονώ ότι ούτε το κριτήριο που στηρίζεται στη σύνδεση με το δίκαιο της Ένωσης μέσω οικονομικής δραστηριότητας ασκεί επιρροή υπό το πρίσμα των *σκοπών* που επιδιώκει ο ΓΚΠΔ. Συγκεκριμένα, το ως άνω κριτήριο θα είχε ως αποτέλεσμα να πρέπει να καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ κατά περίπτωση, αναλόγως του αν η επίμαχη επεξεργασία δεδομένων συνδέεται ή όχι με ειδικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ή με τις ελευθερίες που διέπουν την εσωτερική αγορά. Μια τέτοια προσέγγιση, η οποία διαφοροποιείται ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις των υπό κρίση περιπτώσεων, θα ενείχε τον κίνδυνο να καταστούν αβέβαια και τυχαία τα όρια του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού[25], κατά παράβαση των ουσιωδών σκοπών του, ήτοι της διασφάλισης συνεκτικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων προστασίας σε ολόκληρη την Ένωση και της άρσης των εμποδίων στις ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης.

59. Κατά τα λοιπά, προσθέτω ότι, τουλάχιστον για τους επαγγελματίες αθλητές, δεν μπορεί να αποκλειστεί η ύπαρξη σύνδεσης μεταξύ της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης και της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και, επομένως, ένας οικονομικός σύνδεσμος ιδίως με τις ελευθερίες κυκλοφορίας και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών[26]. Συγκεκριμένα, οι επαπειλούμενες κυρώσεις μπορούν να έχουν μη αμελητέες οικονομικές συνέπειες λόγω του αποκλεισμού του αθλητή, ενίοτε εφ' όρου ζωής. Εάν για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ έπρεπε να ληφθεί υπόψη η ύπαρξη ενός τέτοιου οικονομικού συνδέσμου, θα προέκυπτε το τουλάχιστον μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα, βάσει του οποίου ο ΓΚΠΔ θα μπορούσε, για παράδειγμα, να εφαρμόζεται στους επαγγελματίες αθλητές αλλά όχι στους ερασιτέχνες αθλητές[27]. Μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση ανάλογα με το αν η δραστηριότητα θεωρείται οικονομική ή όχι δεν συνάδει με τον ΓΚΠΔ και τους σκοπούς του που συνίστανται στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

[25] Βλ., mutatis mutandis, απόφαση της 20ής Μαΐου 2003, Österreichischer Rundfunk κ.λπ. (C-465/00, C-138/01 και C-139/01, EU:C:2003:294, σκέψη 42), και Lindqvist (σκέψεις 40 επ.).

[26] Βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2006, Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής (C-519/04 P, στο εξής: απόφαση Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής, EU:C:2006:492, σκέψη 47). Για τους ερασιτέχνες αθλητές, το δίκαιο της Ένωσης μπορεί επίσης να εφαρμοστεί μέσω της ιθαγένειας (βλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, TopFit και Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497).

[27] Επιπλέον, η έννοια αυτή δεν έχει κατ' ανάγκην το ίδιο περιεχόμενο σε όλα τα κράτη μέλη, με συνέπεια, σε περίπτωση αποκλίνουσας ερμηνείας, το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ να εξαρτάται από το εθνικό δίκαιο.

Πρόταση επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

60. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 16, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία συνίσταται, κατ' εφαρμογήν των εθνικών κανόνων αντιντόπινγκ, στη δημοσιοποίηση των ονομάτων των εμπλεκόμενων αθλητών, του αθλήματος που ασκούν, της παράβασης των κανόνων αντιντόπινγκ που διέπραξαν, της επιβληθείσας κύρωσης, καθώς και της έναρξης και λήξης της κύρωσης αυτής δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πραγματοποιείται στο πλαίσιο «δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

61. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η δημοσιοποίηση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αφορά «δεδομένα που αφορούν την υγεία» κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ.

Επί της ευρείας ερμηνείας της έννοιας των «δεδομένων που αφορούν την υγεία»

62. Το διακύβευμα του ερωτήματος αυτού έγκειται στο γεγονός ότι το άρθρο 9 του ΓΚΠΔ προβλέπει ένα νομικό καθεστώς που προστατεύει ιδιαιτέρως τις κατηγορίες των λεγόμενων «ευαίσθητων» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στις οποίες περιλαμβάνονται τα «δεδομένα που αφορούν την υγεία» (ή «δεδομένα υγείας»). Τα συγκεκριμένα δεδομένα, τα οποία θεωρούνται ότι βρίσκονται στο επίκεντρο της ιδιωτικής ζωής των ατόμων, απαιτούν υψηλό επίπεδο προστασίας, μέσω της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, του επαγγελματικού απορρήτου και της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα[28]. Ως εκ τούτου, η επεξεργασία τους απαγορεύεται από το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, εκτός εάν έχει εφαρμογή κάποια από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Τούτο αποτυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 51 του ΓΚΠΔ, η οποία αφορά τα ευαίσθητα δεδομένα, σύμφωνα με την οποία η ειδική αυτή προστασία εξηγείται από το γεγονός ότι «το πλαίσιο της επεξεργασίας τους θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικούς κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες». Κατά την αιτιολογική σκέψη 54 του ΓΚΠΔ, σε περίπτωση που υποβάλλονται σε επεξεργασία για λόγους δημόσιου συμφέροντος, σκοπός είναι να αποφεύγεται η επεξεργασία τους «για άλλους σκοπούς από τρίτους, όπως εργοδότες ή

[28] Βλ., ωστόσο, σχετικά με τις διαφορές ως προς τη φύση, το πεδίο εφαρμογής και τα καθεστώτα μεταξύ του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, Tambou, O., *Manuel de droit européen de la protection des données à caractère personnel*, 1η έκδοση, Bruylant, Βρυξέλλες, 2020, Μέρος I, Κεφάλαιο 1, «Droit autonome du droit au respect de la vie privée», σ. 21 επ. Όσον αφορά το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, X κατά Επιτροπής (C-404/92 P, EU:C:1994:361, σκέψη 23), και απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) της 25ης Φεβρουαρίου 1997, Z κατά Φινλανδίας (CE:ECHR:1997:0225JUD002200993, § 95).

ασφαλιστικές εταιρείες και τράπεζες» [29]. Εξάλλου, η ανάγκη προστασίας των δεδομένων έχει αυξηθεί με τη μηχανοργάνωση των δομών υγείας και την ψηφιοποίηση των μέσων αποθήκευσης και των ροών δεδομένων [30].

63. Επιπλέον, η απαγόρευση επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν την υγεία, την οποία προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, είναι ανεξάρτητη από το αν η πληροφορία η οποία αποκαλύπτεται από την επίμαχη επεξεργασία είναι ακριβής ή όχι, ή από το αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενεργεί με σκοπό να αποκτήσει πληροφορίες που εμπίπτουν σε κάποια από τις αναφερόμενες στη διάταξη ειδικές κατηγορίες [31]. Εξ αυτού συνάγεται ότι ο σκοπός του υπεύθυνου επεξεργασίας, και ειδικότερα το γεγονός ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη βάσει έννομης υποχρέωσης ή δημοσίου συμφέροντος, μολονότι αποτελεί κρίσιμο στοιχείο στο πλαίσιο της ενδεχόμενης εφαρμογής μίας εκ των δέκα εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ, δεν αποτελεί στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά το στάδιο του *χαρακτηρισμού* ως «δεδομένου υγείας» [32].

64. Σύμφωνα με το άρθρο 4, σημείο 15, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού αυτού, τα εν λόγω δεδομένα περιλαμβάνουν όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τη σωματική ή ψυχική υγεία φυσικού προσώπου, τα οποία αποκαλύπτουν [33] πληροφορίες για την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της υγείας του.

65. Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του ΓΚΠΔ, πρέπει να δοθεί ευρεία ερμηνεία στον όρο «δεδομένα που αφορούν την υγεία» του άρθρου 9, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού [34]. Βάσει της συστηματικής και τελολογικής ερμηνείας του άρθρου 4, σημείο 15, και του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, για να χαρακτηρισθούν ως τέτοια, αρκεί τα επίμαχα

29 Σχετικός είναι, για παράδειγμα, ο κίνδυνος δυσμενών διακρίσεων. Συναφώς, η υποβαθμισμένη κατάσταση υγείας μπορεί να συνεπάγεται δυσμενή διάκριση όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την ασφάλιση ή την πίστωση.

30 Τα δεδομένα υγείας που σχετίζονται με τις συνδεδεμένες εφαρμογές και συσκευές, μολονότι δεν αφορούν άμεσα την υπό κρίση υπόθεση, μπορούν να συμβάλουν στην οριοθέτηση της έννοιας των «δεδομένων υγείας». Για παράδειγμα, τα «δεδομένα ευεξίας» ή «προσωπικών μετρήσεων» (σχετικά με την καρδιακή συχνότητα, τις περιόδους ύπνου, τη διατροφή, τις καταναλωτικές συνήθειες που προκύπτουν από τις κάρτες των σουπερμάρκετ κ.λπ.) εγείρουν ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσον πρόκειται για «δεδομένα υγείας». Για παράδειγμα, ο ημερήσιος αριθμός βημάτων δεν αποτελεί αφ' εαυτού δεδομένο υγείας, αλλά μπορεί να καταστεί, εάν το ανεπεξέργαστο αυτό δεδομένο συνδυαστεί με άλλα δεδομένα και μπορεί να συναχθεί από αυτά συμπέρασμα σχετικά με την κατάσταση της υγείας ή τον κίνδυνο για την υγεία ενός ατόμου (πρβλ. παράρτημα με τίτλο «Health data in apps and devices» της επιστολής της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 προς την Επιτροπή, DG Connect on mHealth, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, σ. 2, διαθέσιμο στη διεύθυνση:
https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf).
Μεταξύ πολλών άλλων σχετικά με το Internet of Things (IoT), βλ. Casarosa, F., και Gennari, F., «Data Sharing in the Internet of Medical Things – Between the Data Act and the EHDS», *European Journal of Risk Regulation*, Cambridge University Press, Cambridge, 2025, σ. 1 έως 23· βλ. επίσης Yaşar, B., «I can feel your heartbeat: E-health evidence in criminal investigations», *Shaping Utopia through law: How the law does (not) provide an answer to societal challenges*, 1η έκδοση, Intersentia, Βρυξέλλες, 2023, σ. 43 έως 68, ιδίως σ. 57, σημείο 4.2.1.

31 Βλ. αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 2024, Schrems (Δημοσιοποίηση δεδομένων στο ευρύ κοινό) (C-446/21, EU:C:2024:834, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), καθώς και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke (C-21/23, στο εξής: απόφαση Lindenapotheke, EU:C:2024:846, σκέψη 87).

32 Πρβλ. απόφαση Lindenapotheke (σκέψη 92). Εν προκειμένω, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι εξαιρέσεις του άρθρου 9, παράγραφος 2, στοιχεία ζ' και θ', του ΓΚΠΔ, οι οποίες προβλέπουν ότι η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων είναι δυνατή εάν είναι «απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος» ή «για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας», υπό την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

33 Το άρθρο 6 της «εκσυγχρονισμένης Σύμβασης» του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (γνωστή ως «Σύμβαση 108 +»), της 18ης Μαΐου 2018, χρησιμοποιεί επίσης τον όρο αυτόν και προβλέπει ως ειδικές κατηγορίες δεδομένων «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τις πληροφορίες που αποκαλύπτουν σχετικά με […] την υγεία […]».

34 Βλ. αποφάσεις Lindqvist (σκέψη 50) και Lindenapotheke (σκέψη 81).

δεδομένα να μπορούν, έστω και *εμμέσως*, να αποκαλύψουν, *μέσω μιας νοητικής διεργασίας συσχετισμού ή επαγωγής*, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων [35].

66. Στο πλαίσιο αυτό, έχω την εντύπωση ότι θα μπορούσαν να διακριθούν σχηματικά δύο κατηγορίες δεδομένων υγείας.

67. Αφενός, τα δεδομένα που παράγονται σε ιατρικό πλαίσιο, τα οποία φρονώ ότι μπορούν να θεωρηθούν ως «εκ φύσεως» δεδομένα υγείας [36], «αντικειμενικά» [37], τα οποία αφορούν, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ, πληροφορίες, παραδείγματος χάριν, σχετικά με σωματική ή ψυχική ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία. Συνήθως περιλαμβάνονται στον ιατρικό φάκελο του υποκειμένου των δεδομένων [38]. Ομοίως, δεδομένα τα οποία, μολονότι δεν είναι ιατρικά, συλλέγονται προκειμένου να περιληφθούν στον ιατρικό φάκελο, όπως συμβαίνει με τα διοικητικά δεδομένα που προορίζονται να περιληφθούν στον εν λόγω φάκελο, καλύπτονται από την αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ ως «δεδομένα υγείας». Πρόκειται για δεδομένα που θεωρείται ότι σχετίζονται με την υγεία και αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων.

68. Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια του «κινδύνου ασθένειας», η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ, είναι ασφαλώς σημαντική. Όπως προκύπτει από τις εργασίες της ομάδας εργασίας του άρθρου 29, πρόκειται εν προκειμένω για δεδομένα σχετικά με την πιθανή μελλοντική κατάσταση της υγείας ενός υποκειμένου δεδομένων. Συναφώς, λαμβάνεται υπόψη ο «επιστημονικά αποδεδειγμένος ή κοινώς αντιληπτός» μελλοντικός κίνδυνος ασθένειας και παρατίθενται ως παραδείγματα η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ ή καπνού, καθώς και η χρήση ναρκωτικών ουσιών [39].

69. Αφετέρου, εκτός ιατρικού πλαισίου, ένα δεδομένο μπορεί να αφορά την υγεία, ιδίως αν το επίμαχο δεδομένο δύναται, έστω και εμμέσως, να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική κατάσταση της σωματικής ή ψυχικής υγείας ενός φυσικού προσώπου [40]. Η «γκρίζα ζώνη» [41] της έννοιας των «δεδομένων υγείας» είναι αυτή που εγείρει το ερώτημα μέχρι ποίου σημείου η έμμεση σύνδεσή τους με την υγεία μπορεί να οδηγήσει στον

35 Βλ. αποφάσεις της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, στο εξής: απόφαση Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, EU:C:2022:601, σκέψεις 123 έως 127) και Lindenapotheke (σκέψη 83). Η ευρεία αυτή προσέγγιση του ορισμού μπορεί να οφείλεται στη βούληση «να αντιμετωπιστούν οι πιθανές επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών μεγάλων δεδομένων (big data), οι οποίες θα μπορούσαν να αποκτήσουν πολλές γνώσεις σχετικά με την υγεία ενός ατόμου μέσω της επεξεργασίας δεδομένων που απλώς αποκαλύπτουν κάτι για την κατάσταση της υγείας του» (ελεύθερη μετάφραση) (βλ. Verhenneman, G., «Chapter III. – Understanding the Subject of Protection», σε *The Patient, Data Protection and Changing Healthcare Models*, 1η έκδοση, Intersentia, Βρυξέλλες, 2021, σ. 97 επ., ιδίως σ. 109).

36 Βλ. Maisnier-Broché, L., «Fasc. 945: Données de santé à caractère personnel – Régime général», *JurisClasseur Communication*, 2019.

37 Βλ. Herveg, J., και Van Gyshesemm, J.-M., «Titre 16 – L'impact du Règlement général sur la protection des données dans le secteur de la santé», σε *Le règlement général sur la protection des données (RGPD/GDPR)*, Larcier, Βρυξέλλες, 2018 (1η έκδοση), σ. 722.

38 Βλ., κατ' αναλογίαν, Έγγραφο εργασίας σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών μητρώων υγείας (ΗΜΥ) (ομάδα εργασίας του άρθρου 29, της 15ης Φεβρουαρίου 2007, WP 131, σημείο II.2), διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp131_el.pdf.

39 Βλ. παράρτημα με τίτλο «Health data in apps and devices» της επιστολής της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 προς την Επιτροπή, DG Connect sur mHealth, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, σ. 2, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf.

40 Βλ., μεταξύ άλλων, «Κατευθυντήριες γραμμές 03/2020 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19», οι οποίες εκδόθηκαν από τον ΕΕΠΔ στις 21 Απριλίου 2020, σημείο 3.1, διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202003_healthdatascientificresearchcovid19_el.pdf.

41 Schäfke-Zell, W., «Revisiting the definition of health data in the age of digitalized health care», *International Data Privacy Law*, Oxford University Press, Οξφόρδη, τόμος 12, αριθ. 1, 2022, σ. 33 έως 43.

χαρακτηρισμό τους ως δεδομένων υγείας. Το καθοριστικό εν προκειμένω στοιχείο είναι το κατά πόσον είναι δυνατόν βάσει των επίμαχων δεδομένων να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων, είτε πρόκειται για παθολογική είτε για φυσιολογική κατάσταση, ανεξαρτήτως της αξιοπιστίας των συμπερασμάτων αυτών. Συναφώς, μπορούν να ληφθούν υπόψη στοιχεία του γενικότερου πλαισίου[42], όπως και η σχέση μεταξύ της επίμαχης πληροφορίας και της δυνατότητας να συναχθεί εξ αυτής μια πτυχή της υγείας ενός προσώπου[43].

70. Ενδεικτικά, η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 θεώρησε ως δεδομένο που αφορά την υγεία πληροφορία σχετικά με τη συμμετοχή ενός προσώπου σε ομάδες που επιδιώκουν σκοπούς σχετικούς με την υγεία, όπως οι Weight Watchers ή οι Αλκοολικοί Ανώνυμοι[44]. Επιπλέον, ένα ανεπεξέργαστο δεδομένο που προκύπτει από «προσωπικές μετρήσεις» (παραδείγματος χάριν, το βάρος ή η αρτηριακή πίεση που καταγράφεται από smartwatch), το οποίο δεν αποτελεί από μόνο του δεδομένο υγείας, θα μπορούσε, σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες, να οδηγήσει σε συμπεράσματα σχετικά με την υγεία του υποκειμένου των δεδομένων. Η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 διευκρινίζει συναφώς ότι πρέπει να γίνεται εξέταση κατά περίπτωση: μια εφαρμογή που παρακολουθεί και αποθηκεύει τον αριθμό των βημάτων που πραγματοποιούνται επί μερικές ημέρες και διαγράφει τα δεδομένα αυτά μετά από μια εβδομάδα μπορεί να μην επεξεργάζεται «δεδομένα υγείας». Ωστόσο, μια εφαρμογή που συσχετίζει μια ολοκληρωμένη, πολυετή σειρά ποσοτικοποιημένων στοιχείων ενός ατόμου (παρακολούθηση, για παράδειγμα, των συνηθειών ύπνου και άσκησης, λεπτομερή αρχεία σχετικά με τη διατροφή, το βάρος, τον δείκτη μάζας σώματος, την αρτηριακή πίεση και άλλες ζωτικές στατιστικές, καθώς και ημερολόγιο διάθεσης) θεωρείται ότι επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν την υγεία. Στην περίπτωση αυτή, όχι μόνο τα συμπεράσματα και οι διαπιστώσεις, αλλά και τα ανεπεξέργαστα δεδομένα θεωρούνται δεδομένα που αφορούν την υγεία[45].

42 Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην υπόθεση Lindenapotheke (C-21/23, EU:C:2024:354, σημείο 47).

43 Βλ. παράρτημα με τίτλο «Health data in apps and devices» της επιστολής της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 προς την Επιτροπή, DG Connect sur mHealth, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, σ. 2, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. Βλ., επίσης, επί του ζητήματος αυτού, Verhenneman, G., *The Patient, Data Protection and Changing Healthcare Models*, 1η έκδοση, Intersentia, Βρυξέλλες, 2021, Μέρος 2, Κεφάλαιο III: «Understanding the Subject of Protection», σ. 97 επ. Πρέπει να σημειωθεί ότι ακόμη και ένας αβέβαιος σύνδεσμος μπορεί να ληφθεί υπόψη [βλ. Mascret, C., «Arrêt “Lindenapotheke”: vers une protection renforcée des données de santé et une ouverture des voies de recours en matière de protection des données (CJUE, 4 octobre 2024, C-21/23)», *Journal de droit européen*, 2025/1, σ. 17 έως 20].

44 Βλ. παράρτημα με τίτλο «Health data in apps and devices» της επιστολής της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 προς την Επιτροπή, DG Connect sur mHealth, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, σ. 2, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. Βλ. επίσης, σχετικά με τη διάκριση μεταξύ καταναλωτικών συνηθειών και εξαρτήσεων, Borges, G., «Der Mann mit der Brille und die DSGVO – Der Begriff des Gesundheitsdatums», *Rechtswissenschaft*, τόμος 14, αριθ. 2, 2023, ιδίως σ. 172 έως 173.

45 Πρβλ. παράρτημα με τίτλο «Health data in apps and devices» της επιστολής της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 προς την Επιτροπή, DG Connect sur mHealth, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, σ. 2 και υποσημείωση 5, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/files/2015/20150205_letter_art29wp_ec_health_data_after_plenary_annex_en.pdf. Ομοίως, οι αγοραστικές συνήθειες σε σουπερμάρκετ δεν αποτελούν, αυτές καθεαυτές, δεδομένα υγείας, αλλά μπορούν να καταστούν, εάν συνδυαστούν και αναλυθούν με σκοπό την παρακολούθηση παθήσεων όπως η παχυσαρκία ή ο διαβήτης.

Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση

71. Στη διαφορά της κύριας δίκης η επίμαχη ρύθμιση προβλέπει ότι, πέραν της μνείας των ονομάτων των εμπλεκόμενων αθλητών και της διάρκειας του αποκλεισμού τους, γνωστοποιούνται και οι λόγοι του αποκλεισμού, με αναφορά στην κατηγορία των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν. Σε περίπτωση που η παράβαση αφορά απαγορευμένη ουσία ή μέθοδο, αυτή μνημονεύεται επίσης στο ανακοινωθέν που δημοσιεύεται στον ιστότοπο της ÖADR [46].

72. Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ που γνωστοποιούνται στο κοινό διακρίνονται σε πλείονες κατηγορίες [47].

73. Είμαι της γνώμης, όπως και η αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων, ότι μόνον οι παραβάσεις που προβλέπονται στις κατηγορίες 2.1 και 2.2 πρέπει να εξεταστούν υπό το πρίσμα της έννοιας των «δεδομένων που αφορούν την υγεία». Συγκεκριμένα, οι λοιπές παραβάσεις αφορούν παραβατικές συμπεριφορές οι οποίες, κατά τη γνώμη μου, δεν μπορούν, αυτές καθεαυτές, να αποκαλύψουν, έστω και εμμέσως, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Για παράδειγμα, η πληροφορία ότι ένας αθλητής παρέβη την υποχρέωση παροχής πληροφοριών εντοπισμού (παράβαση της κατηγορίας 2.4) ή διακίνησε απαγορευμένες ουσίες (παράβαση της κατηγορίας 2.7) δεν αποκαλύπτει καμία πληροφορία σχετικά με την κατάσταση της υγείας του.

74. Εν συνεχεία, επισημαίνεται ότι η διαπίστωση των παραβάσεων των κατηγοριών 2.1 και 2.2 προϋποθέτει τη διενέργεια εξέτασης αντιντόπινγκ στον εμπλεκόμενο αθλητή και την ανάλυση δειγμάτων προκειμένου να εντοπιστούν οι απαγορευμένες ουσίες και μέθοδοι. Επιπλέον, οι αναλύσεις αυτές πραγματοποιούνται από διαπιστευμένους επαγγελματίες [48] και, επομένως, σε οιονεί ιατρικό ή και ιατρικό πλαίσιο. Συνεπώς, η διαπίστωση των ως άνω παραβάσεων παραπέμπει στην έννοια της «πληροφορί[ας] που προκύπτ[ει] από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος» κατά την αιτιολογική σκέψη 35 του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να θεωρηθούν δεδομένα που αφορούν την υγεία *ως εκ της φύσεώς τους*.

[46] Η διάταξη κατά την οποία η γνωστοποίηση πραγματοποιείται «χωρίς να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα δεδομένα που αφορούν την υγεία του υποκειμένου των δεδομένων» δεν αρκεί για να αποκλειστεί η λυσιτέλεια του εν προκειμένω υποβληθέντος ερωτήματος. Συγκεκριμένα, φρονώ ότι η παρατήρηση αυτή αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες χορηγείται άδεια χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς (οι οποίες επιτρέπουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε αθλητή πάσχοντα από ιατρική πάθηση να κάνει χρήση απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου, χωρίς η πληροφορία αυτή να δημοσιοποιείται και χωρίς να παραβιάζεται ο νόμος) ή σε λεπτομέρειες σχετικά με τα αποτελέσματα εξετάσεων, οι οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης.

[47] Ο κατάλογος των εν λόγω κατηγοριών παραβάσεων, με αριθμούς 2.1 έως 2.11, περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, στον ιστότοπο του NADA και στον WADC. Εν συνόψει, οι παραβάσεις που εμπίπτουν στις κατηγορίας αυτές αφορούν, αντιστοίχως, 2.1 την παρουσία απαγορευμένης ουσίας, μεταβολιτών ή δεικτών της σε δείγμα αθλητή· 2.2 τη χρήση ή απόπειρα χρήσης απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου από αθλητή· 2.3 την αποφυγή, άρνηση ή μη υποβολή σε δειγματοληψία από αθλητή· 2.4 τις παραβάσεις των υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών εντοπισμού από αθλητή· 2.5 την παραποίηση ή απόπειρα παραποίησης οποιουδήποτε μέρους της διαδικασίας του ελέγχου ντόπινγκ από αθλητή ή άλλο πρόσωπο· 2.6 την κατοχή απαγορευμένης ουσίας ή μεθόδου απαγορευμένης από αθλητή ή μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητή· 2.7 τη διακίνηση ή απόπειρα διακίνησης απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου από αθλητή ή άλλο πρόσωπο· 2.8 την εντός ή εκτός αγώνα χορήγηση ή η απόπειρα χορήγησης από αθλητή ή άλλο πρόσωπο προς αθλητή απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου· 2.9 τη συνέργεια ή απόπειρα συνέργειας αθλητή ή άλλου προσώπου· 2.10 την απαγορευμένη σύμπραξη από αθλητή ή άλλο πρόσωπο και 2.11 τις πράξεις αθλητή ή άλλου προσώπου που αποθαρρύνουν αναφορά στις αρχές ή αποτελούν αντίποινα κατά τέτοιας αναφοράς.

[48] Το άρθρο 6.1 του WADC προβλέπει τη χρήση διαπιστευμένων ή εγκεκριμένων εργαστηρίων.

75. Συναφώς, βεβαίως, η εξέταση διενεργείται με σκοπό την ανίχνευση ουσιών που λαμβάνονται για τη βελτίωση των αθλητικών επιδόσεων και η επεξεργασία που συνίσταται στη γνωστοποίηση των επίμαχων πληροφοριών εξυπηρετεί κατασταλτικό, όσον αφορά τον εμπλεκόμενο αθλητή, και αποτρεπτικό σκοπό. Ωστόσο, υπενθυμίζω ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά τον *χαρακτηρισμό* των επίμαχων δεδομένων [49].

76. Ομοίως, το επιχείρημα ότι οι ουσίες φαρμακοδιέγερσης δεν είναι φάρμακα δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, πειστικό. Συγκεκριμένα, αφενός, η έννοια των «δεδομένων που αφορούν την υγεία» δεν περιλαμβάνει μόνον ιατρικά δεδομένα για θεραπευτικούς σκοπούς. Άλλωστε, ορισμένα φάρμακα είναι επιβλαβή για την υγεία, εάν χρησιμοποιούνται εσφαλμένα. Αφετέρου, η καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης αποσκοπεί μεν στην προώθηση της δικαιότητας και της ισότητας μεταξύ των αθλητών, αλλά αποτελεί επίσης ζήτημα που αφορά την υγεία [50]. Ορισμένες δε ουσίες ή μέθοδοι απαγορεύονται ιδίως λόγω των επιβλαβών επιπτώσεών τους στην υγεία, ακόμη και αν οι επιπτώσεις αυτές ποικίλλουν ανάλογα με το προϊόν, τη λαμβανόμενη ποσότητα ή την κράση του οργανισμού του εμπλεκόμενου προσώπου [51].

77. Επομένως, για τον χαρακτηρισμό του επίμαχου δεδομένου, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο επιδιωκόμενος από τον αθλητή σκοπός συνίσταται στη βελτίωση της απόδοσής του, δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να μη ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις της λήψης μιας απαγορευμένης ουσίας στην υγεία του αθλητή, είτε οι επιπτώσεις αυτές είναι παρούσες είτε μελλοντικές.

78. Τέλος, φρονώ ότι το γεγονός ότι η ονομασία της απαγορευμένης ουσίας που εντοπίζεται στον οργανισμό δημοσιεύεται στο διαδίκτυο από την ÖADR είναι ικανό να ενημερώσει το κοινό σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να συνεπάγεται η λήψη της για την υγεία του εμπλεκόμενου αθλητή.

79. Βεβαίως, μόνη η μνεία της ονομασίας της απαγορευμένης ουσίας η οποία απαντά στον οργανισμό θα μπορούσε να θεωρηθεί ανεπαρκής αφ' εαυτής για την αποκάλυψη πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας, ακόμη και τη μελλοντική, του εμπλεκόμενου αθλητή. Συναφώς, το ίδιο το *περιεχόμενο* της πληροφορίας θα μπορούσε να θεωρηθεί υπερβολικά συνοπτικό και η σύνδεση με την κατάσταση της υγείας υπερβολικά έμμεση, ή ακόμη και υπερβολικά υποθετική, για να συνιστά «δεδομένο που αφορά την υγεία» κατά την έννοια του ΓΚΠΔ. Εντούτοις, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία, η πληροφορία αυτή να μπορεί, έστω και *εμμέσως*, να αποκαλύψει, *μέσω νοητικής διεργασίας συσχετισμού ή επαγωγής*, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας, ακόμη και μελλοντική, του υποκειμένου των δεδομένων.

80. Ως εκ τούτου, είμαι της γνώμης ότι η μνεία της ονομασίας της επίμαχης ουσίας (ή της κατηγορίας της) παρέχει ενδείξεις οι οποίες, ακόμη και αν δεν είναι πολύ λεπτομερείς, μπορούν να παράσχουν πληροφορίες, έστω και εμμέσως, σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Στο ειδικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ, η μνεία αυτή συνιστά, σε ορισμένες

[49] Βλ. σημείο 63 των παρουσών προτάσεων.

[50] Πέραν του άρθρου 165 ΣΛΕΕ και πλειόνων διεθνών κειμένων, βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 18ης Ιανουαρίου 2018, Fédération Nationale des Associations et Syndicats de Sportifs (FNASS) κ.λπ. κατά Γαλλίας (CE:ECHR:2018:0118JUD004815111, § 165), και απόφαση Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής (σκέψη 43).

[51] Πρβλ. άρθρο 4.3 του WADC σχετικά με τα κριτήρια εγγραφής ουσιών και μεθόδων στον κατάλογο των απαγορεύσεων, τα οποία παραπέμπουν, μεταξύ άλλων, σε ιατρικά ή επιστημονικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι «η χρήση της ουσίας ή της μεθόδου συνιστά υφιστάμενο ή δυνητικό κίνδυνο για την υγεία του αθλητή». Βλ. επίσης, ενδεικτικά, τις επιπτώσεις στην υγεία των απαγορευμένων στον αθλητισμό ουσιών που απαριθμούνται στο «Vidal», ένα εργαλείο πληροφόρησης για προϊόντα υγείας του οποίου η βάση δεδομένων έχει εγκριθεί από τη γαλλική Haute Autorité de Santé (HAS) (Ύπατη Υγειονομική Αρχή) (VIDAL, «Les substances interdites dans la pratique sportive», διαθέσιμο στη διεύθυνση https://www.vidal.fr/sante/sport/sport-medicaments/sport-dopage-substances-interdites/tous-sports.html).

περιπτώσεις τις οποίες εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, «δεδομένο που αφορά την υγεία» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 15, και του άρθρου 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού αυτού.

81. Αντιθέτως, φρονώ ότι τούτο δεν θα συνέβαινε αν δεν γινόταν μνεία της επίμαχης απαγορευμένης ουσίας (ή της κατηγορίας της). Πράγματι, στην περίπτωση αυτή η σύνδεση μεταξύ της διαπίστωσης παράβασης λόγω της ανίχνευσης απαγορευμένης ουσίας στον οργανισμό, αφενός, και των πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων, αφετέρου, θα ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθεί, ακόμη και μέσω «νοητικής διεργασίας συσχετισμού ή επαγωγής». Επομένως, η σύνδεση αυτή θα ήταν, κατά τη γνώμη μου, υπερβολικά έμμεση ώστε η γνωστοποιηθείσα πληροφορία να μπορεί να εμπίπτει στην κατηγορία των «δεδομένων που αφορούν την υγεία» του ΓΚΠΔ.

Πρόταση επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

82. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η γνωστοποίηση του ονόματος του εμπλεκόμενου αθλητή, της διάρκειας του αποκλεισμού του και των λόγων του αποκλεισμού, εκτός αν οι λόγοι αυτοί περιλαμβάνουν την ονομασία της απαγορευμένης ουσίας ή των απαγορευμένων ουσιών που ανιχνεύθηκαν στον οργανισμό του αθλητή, εφόσον η αναφορά αυτή είναι ικανή να αποκαλύψει, έστω και εμμέσως, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας, ακόμη και τη μελλοντική, του συγκεκριμένου αθλητή, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος

83. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η επίμαχη δημοσιοποίηση συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ. Διευκρινίζει συναφώς ότι οι κυρώσεις στη διαφορά της κύριας δίκης περιλαμβάνουν την ανάκληση των τίτλων και των επάθλων, καθώς και την επί σειρά ετών αναστολή συμμετοχής ή τον ισόβιο αποκλεισμό από όλους τους αγώνες (εθνικούς και διεθνείς). Επιπλέον, επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 4, του ADBG, οι αθλητικοί οργανισμοί δεν μπορούν να «προσφεύγουν σε» πρόσωπα τα οποία έχουν αποκλειστεί βάσει της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να τα απασχολούν έναντι αμοιβής.

84. Προτού εξεταστεί η φύση των επίμαχων καταδικών και παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ, θα υπομνησθεί η σημασία του ποινικού χαρακτηρισμού στο πλαίσιο του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ.

Διακύβευμα του «ποινικού» χαρακτήρα των καταδικών και των αδικημάτων κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ

85. Υπενθυμίζεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν απαγορεύει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα, αλλά την υποβάλλει σε αυστηρότερο έλεγχο, καθόσον μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη ζωή των υποκειμένων των δεδομένων, ιδίως όσον αφορά την προσβολή της φήμης ή δυσμενείς διακρίσεις σε άλλους τομείς. Επομένως, η επεξεργασία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον «υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής» ή εάν η νομοθεσία που επιτρέπει την εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προβλέπει

«επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων» [52]. Το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ επιφυλάσσει την εν λόγω ενισχυμένη προστασία μόνο στον ποινικό τομέα, εξυπακουομένου ότι ο όρος «ποινικό» αναφέρεται τόσο στις «καταδίκες» όσο και στα «αδικήματα» [53].

86. Επομένως, στο άρθρο 10 του ΓΚΠΔ μπορεί να εμπίπτει η τήρηση αρχείων ποινικών καταδικών και αδικημάτων από ιδιωτικούς φορείς [54], για παράδειγμα στο πλαίσιο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εγκληματολογικών εργαστηρίων [55]. Ένα ακόμη παράδειγμα είναι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εταιρίες ενοικίασης οχημάτων, οι οποίες ταυτοποιούν και προσδιορίζουν οδηγούς που έχουν παραβιάσει τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

87. Επομένως, εν προκειμένω, το ζήτημα είναι αν το «αθλητικό μητρώο», το οποίο ανάρτησαν ο NADA και η ÖADR, συνιστά «μητρώο» ποινικών καταδικών και αδικημάτων που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ και, ως εκ τούτου, απαιτείται ενισχυμένη προστασία.

Ανάλυση του «ποινικού» ή μη χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, των καταδικών και των παραβάσεων των κανόνων αντιντόπινγκ

88. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια του «ποινικού αδικήματος», η οποία είναι καθοριστική όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο σε όλη την Ένωση, η δε ερμηνεία αυτή πρέπει να αναζητηθεί λαμβανομένου υπόψη του σκοπού που επιδιώκει η συγκεκριμένη διάταξη και του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται, χωρίς να έχει καθοριστική σημασία συναφώς ο χαρακτηρισμός των εν λόγω παραβάσεων από το οικείο κράτος μέλος, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να διαφέρει από τη μια χώρα στην άλλη.

89. Επομένως, τα τρία «κριτήρια Engel» τα οποία έχει υιοθετήσει το Δικαστήριο [56], ήτοι ο νομικός χαρακτηρισμός της παράβασης κατά το εσωτερικό δίκαιο, η ίδια η φύση της παράβασης και η αυστηρότητα της κύρωσης η οποία επαπειλείται εις βάρος του εμπλεκομένου, είναι κρίσιμα για την εκτίμηση του ποινικού χαρακτήρα μιας παράβασης.

52 Βλ. αποφάσεις Latvijas Republikas Saeima (σκέψη 100) και της 7ης Μαρτίου 2024, Endemol Shine Finland (C-740/22, EU:C:2024:216, σκέψη 49). Βλ., κατ' αναλογίαν, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 5, της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31), απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα) (C-136/17, EU:C:2019:773).

53 Βλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψεις 77 έως 79), ακολουθώντας συναφώς τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην υπόθεση Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής) (C-439/19, EU:C:2020:1054, σημεία 74 έως 78).

54 Υπενθυμίζεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς αυτούς από τις «αρμόδιες αρχές» κατά την έννοια της οδηγίας 2016/680 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης οδηγίας ως lex specialis (βλ. σημείο 34 των παρουσών προτάσεων) και όχι στον ΓΚΠΔ ως lex generalis. Ωστόσο, όταν η επεξεργασία διενεργείται από ιδιωτικούς φορείς (ή από αρμόδιες αρχές, αλλά για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους που ορίζονται στην οδηγία 2016/680), μπορεί να εφαρμοστεί ο ΓΚΠΔ, και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού.

55 Βλ. αιτιολογική σκέψη 19 του ΓΚΠΔ.

56 Κριτήρια που ονομάζονται έτσι από την απόφαση στην οποία διατυπώθηκαν για πρώτη φορά από το ΕΔΔΑ, της 8ης Ιουνίου 1976, Engel κατά Κάτω Χωρών (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, § 82). Τα κριτήρια αυτά υιοθετήθηκαν από το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, με την απόφαση της 5ης Ιουνίου 2012, Bonda (C-489/10, EU:C:2012:319, σκέψεις 37 επ.). Βλ. επίσης απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψεις 85 και 87 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

90. Μολονότι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα των κριτηρίων αυτών, αν οι επίμαχες στην κύρια δίκη καταδίκες και παραβάσεις έχουν ποινικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, εντούτοις το Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί προδικαστικής παραπομπής, μπορεί να παράσχει διευκρινίσεις, προκειμένου να καθοδηγήσει το αιτούν δικαστήριο στην εκτίμησή του [57].

91. Ως εκ τούτου, θα εξεταστούν οι επίμαχες παραβάσεις και καταδίκες υπό το πρίσμα των τριών αυτών κριτηρίων.

– *Νομικός χαρακτηρισμός της παράβασης κατά το εσωτερικό δίκαιο*

92. Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, κατά το αυστριακό δίκαιο, η ÖADR διεξάγει *πειθαρχικές* διαδικασίες για λογαριασμό της αρμόδιας αθλητικής ομοσπονδίας. Ομοίως, η Αυστριακή Κυβέρνηση υπογράμμισε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης έχει χαρακτήρα sui generis καθόσον οι παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ είναι παραβάσεις των κανόνων των οικείων αθλητικών ομοσπονδιών, τους οποίους οι αθλητές δεσμεύονται να τηρούν [58], και όχι παραβάσεις του νόμου.

93. Επομένως, ο χαρακτηρισμός των παραβάσεων των κανόνων αντιντόπινγκ στο εθνικό δίκαιο δεν κατατείνει στον χαρακτηρισμό τους ως «ποινικών» κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ.

94. Τούτου δοθέντος, το περιεχόμενο του πρώτου αυτού κριτηρίου Engel πρέπει να σχετικοποιηθεί, δεδομένου ότι, ακόμη και για παραβάσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως «ποινικές» από το εθνικό δίκαιο, ο χαρακτήρας αυτός μπορεί πάντως να απορρέει από αυτή καθεαυτήν τη φύση της επίμαχης παράβασης και από τον βαθμό αυστηρότητας των κυρώσεων που μπορεί να επισύρει [59]. Τούτο ισχύει ιδίως στον τομέα της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, δεδομένου ότι το διακρατικό σύστημα που έχει θεσπιστεί περιλαμβάνει πλείονες διεθνείς και εθνικούς φορείς [60] και τα κράτη μέλη έχουν ενσωματώσει τον WADC με διαφορετικούς τρόπους στα αντίστοιχα νομικά συστήματά τους. Επομένως, η νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης εφαρμόζεται κατ' ανάγκην με διαφορετικό τρόπο στα κράτη μέλη, ανάλογα με τα διαφορετικά μοντέλα κρατικών οργανισμών, ακόμη και αν φαίνεται ότι, στα περισσότερα κράτη μέλη, οι NADO δεν έχουν συναφώς ποινικές αρμοδιότητες [61].

95. Επομένως, πρέπει να εξεταστούν τα δύο άλλα κριτήρια Engel.

57 Βλ. αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 27), και της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Volkswagen Group Italia και Volkswagen Aktiengesellschaft (C-27/22, EU:C:2023:663, σκέψη 46).

58 Με την ένταξή τους σε αθλητικούς φορείς και τη συμμετοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις και αγώνες, οι επαγγελματίες αθλητές δεσμεύονται (συμβατικώς ή δίνοντας τη συγκατάθεσή τους) να μην καταφεύγουν σε πρακτικές φαρμακοδιέγερσης.

59 Βλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψη 88 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

60 Πέραν των διεθνών και εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι αρμόδιοι φορείς που ορίζονται σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των «εθνικών οργανισμών καταπολέμησης του ντόπινγκ» (στο εξής: NADO), οι οποίοι είναι οι οντότητες που ορίζονται από κάθε χώρα ως οι κύριες αρχές που είναι υπεύθυνες για τα εθνικά προγράμματα καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης, όπως παρατίθενται στον ιστότοπο του WADA (βλ. NADO Program, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.wada-ama.org/fr/programme-des-onad).

61 Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, Tilburg Institute for Law Technology and Society (TILT), McNally, P., Paun, M., Sloot, B. v. d., κ.ά., *Anti-doping & data protection: an evaluation of the anti-doping laws and practices in the EU Member States in light of the General Data Protection Regulation*, Publications Office, 2017, ιδίως σ. 58, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://data.europa.eu/doi/10.2766/042641.

– *Φύση της παράβασης*

96. Το δεύτερο αυτό κριτήριο επιβάλλει να εξακριβωθεί αν η κύρωση που αντιστοιχεί στην επίμαχη παράβαση επιδιώκει, μεταξύ άλλων, κατασταλτικό σκοπό, χωρίς το γεγονός και μόνον ότι επιδιώκει επίσης προληπτικό σκοπό να μπορεί να αναιρέσει τον χαρακτηρισμό της ως «ποινικής κύρωσης». Πράγματι, εκ της φύσεώς τους, οι ποινικές κυρώσεις σκοπούν τόσο την καταστολή όσο και την πρόληψη παράνομων συμπεριφορών. Αντιθέτως, ένα μέτρο που περιορίζεται στην αποκατάσταση της ζημίας την οποία προκάλεσε η οικεία παράβαση δεν έχει ποινικό χαρακτήρα[62].

97. Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι υπάρχουν δύο κατηγορίες κυρώσεων που αντιστοιχούν στις παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ.

98. Πρόκειται, αφενός, για την ανάκληση των τίτλων και των επάθλων, η οποία συνίσταται στην ανάκτηση των κερδών προκειμένου να ανακατανεμηθούν στους αθλητές που θα τα δικαιούνταν, εάν ο αθλητής στον οποίο επιβλήθηκε η κύρωση δεν είχε μετάσχει στον αγώνα. Η κύρωση αυτή φαίνεται να σχετίζεται με την παράβαση των «κανόνων του παιχνιδιού» (lex sportiva) και μπορεί να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί κατ' ουσίαν στην αποκατάσταση της εντιμότητας στους αγώνες[63], ακόμη και αν τούτο ουδόλως αναιρεί τον τιμωρητικό χαρακτήρα της για τον εμπλεκόμενο αθλητή.

99. Αφετέρου, πρόκειται για τον αποκλεισμό συμμετοχής σε αθλητικούς αγώνες, ο οποίος μπορεί να επιβάλλεται για μερικούς μήνες ή για πλείονα έτη, ή ακόμη, όπως συμβαίνει στην περίπτωση ενός εκ των προσφευγόντων στην κύρια δίκη, να φθάνει μέχρι τον ισόβιο αποκλεισμό από όλους τους αγώνες. Ο κατά τα ανωτέρω αποκλεισμός μπορεί βεβαίως να εκληφθεί ως η βούληση να «εξοστρακιστεί» ο αθλητής που διέπραξε παράβαση, ώστε να απομακρυνθεί ή να αποκλειστεί από την αθλητική κοινότητα και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της συγκεκριμένης κοινότητας. Ωστόσο, αποσκοπεί επίσης στην επιβολή κύρωσης στον αθλητή που παρέβη τους κανόνες αντιντόπινγκ τους οποίους είχε δεσμευθεί να τηρεί, καθώς και στην αποτροπή άλλων αθλητών από το να πράξουν το ίδιο.

100. Επομένως, ο πρωταρχικός σκοπός των κυρώσεων αυτών κατά της φαρμακοδιέγερσης, ή τουλάχιστον του αποκλεισμού από τους αγώνες, δεν φαίνεται να είναι η αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν τρίτοι λόγω της παράβασης, αλλά ο κολασμός της συμπεριφοράς του εμπλεκόμενου αθλητή, πράγμα που συνάδει με την έννοια της ποινικής καταδίκης[64]. Συναφώς, η νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, ακόμη και αν δεν αποτελεί σώμα ποινικού δικαίου, έχει κατασταλτικό χαρακτήρα[65].

62 Βλ. αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 2018, Garlsson Real Estate κ.λπ. (C-537/16, EU:C:2018:193, σκέψη 33), Latvijas Republikas Saeima (σκέψη 89), της 23ης Μαρτίου 2023, Dual Prod (C-412/21, EU:C:2023:234, σκέψη 30), της 4ης Μαΐου 2023, MV – 98 (C-97/21, EU:C:2023:371, σκέψη 42), και της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, Vinal (C-820/21, EU:C:2023:667, σκέψη 50).

63 Βλ. Diakité, A., *La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États*, 1η έκδοση Bruylant, Βρυξέλλες, 2023, Μέρος III, Κεφάλαιο 2: «La mise en œuvre des sanctions applicables aux athlètes à l'épreuve du respect des droits fondamentaux», σημείο 1145, και Rouiller, C., «Avis de droit sur la compatibilité de l'article 10.2 du Code mondial antidopage avec les principes fondamentaux du droit national suisse», 25 Οκτωβρίου 2005, σ. 20 επ. (διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/Compatibilit%C3 %A9_droit_suisse_Document_entier.pdf).

64 Πρβλ. νομολογία του ΕΔΔΑ, η οποία λαμβάνει υπόψη τον σκοπό (κατασταλτικό ή επανορθωτικό) της επαπειλούμενης κύρωσης [απόφαση ΕΔΔΑ της 23ης Νοεμβρίου 2006, Jussila κατά Φινλανδίας (CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, § 38)].

65 Πρβλ. Diakité, A., «Chapitre 2. La mise en œuvre des sanctions applicables aux athlètes à l'épreuve du respect des droits fondamentaux», σε *La mise en œuvre du Code mondial antidopage par les États*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2023, 1η έκδοση, σ. 501 επ., ιδίως σημείο 1143.

101. Εντούτοις, ο «ποινικός» χαρακτηρισμός βάσει του δεύτερου αυτού κριτηρίου Engel μπορεί να εγείρει δύο ειδών προβληματισμούς.

102. Ο πρώτος απορρέει από τη διαπίστωση ότι οι πειθαρχικές διαδικασίες τείνουν να εξετάζονται από το Δικαστήριο του Στρασβούργου υπό το αστικό σκέλος του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ [66], πλην περιπτώσεων όπου, για παράδειγμα, υφίσταται στέρηση της ελευθερίας και η κύρωση έχει αρκούντως υψηλό βαθμό αυστηρότητας [67].

103. Ειδικότερα, το Δικαστήριο του Στρασβούργου κρίνει ότι το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ έχει εφαρμογή, όσον αφορά το αστικό σκέλος του, στις «διαφορές σχετικά με την αφαίρεση του δικαιώματος άσκησης επαγγέλματος» [68], μεταξύ άλλων και στον τομέα του αθλητισμού [69].

104. Επομένως, ο ποινικός χαρακτήρας της απαγόρευσης άσκησης επαγγέλματος ουδόλως είναι αυτονόητος.

105. Εντούτοις, φρονώ ότι εξ αυτού δεν μπορεί να συναχθεί, ipso facto και κατά τρόπο απόλυτο, ότι μια πειθαρχική κύρωση που καταλήγει σε αποκλεισμό από τους αθλητικούς αγώνες δεν θα μπορούσε ποτέ να συνδέεται με ποινικές υποθέσεις.

106. Πράγματι, μια τέτοια προσέγγιση φαίνεται να είναι αμιγώς τυπική.

107. Επιπλέον, υπενθυμίζω ότι οι δύο πτυχές, αστική και ποινική, του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ δεν αποκλείουν κατ' ανάγκην η μία την άλλη [70].

108. Τέλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το Δικαστήριο του Στρασβούργου εξετάζει τον ποινικό ή αστικό χαρακτήρα της επίμαχης παράβασης υπό το πρίσμα των αιτιάσεων που προβάλλονται ενώπιόν του και προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι εγγυήσεις της δίκαιης δίκης που προβλέπονται στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ εφαρμόζονται ως προς το αστικό (παράγραφος 1) ή ως προς το ποινικό τους σκέλος (παράγραφοι 1 έως 3).

66 Για μια σύνοψη της σχετικής νομολογίας, βλ. αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 6ης Νοεμβρίου 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá κατά Πορτογαλίας (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 123), και της 5ης Μαρτίου 2020, Πελέκη κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, § 35). Πρβλ. επίσης γνωμοδότηση σχετικά με τον Παγκόσμιο Κώδικα Αντιντόπινγκ (σχέδιο κώδικα 2021) της 13ης Οκτωβρίου 2019 του πρώην Προέδρου του ΕΔΔΑ J.-P. Costa, ιδίως σ. 5 επ., διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/avis_2019_code_mondial_13_octobre.pdf.

67 Οι επίμαχες στην υπόθεση Engel παραβάσεις της στρατιωτικής πειθαρχίας, οι οποίες αφορούσαν την τοποθέτηση σε πειθαρχική μονάδα για διάστημα μερικών μηνών, θεωρήθηκαν ότι εμπίπτουν στο ποινικό σκέλος του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ (απόφαση του ΕΔΔΑ της 8ης Ιουνίου 1976, Engel κ.λπ. κατά Κάτω Χωρών, CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, § 85).

68 Για την εφαρμογή του αστικού σκέλους του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ στις πειθαρχικές διαδικασίες που διεξάγονται ενώπιον κλαδικών πειθαρχικών οργάνων και στις οποίες διακυβεύεται άμεσα το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος, βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 22ας Ιουλίου 2021, Reczkowicz κατά Πολωνίας (CE:ECHR:2021:0722JUD004344719, § 183 έως 185 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), η οποία αφορά δικαστές και δικηγόρους· απόφαση του ΕΔΔΑ της 23ης Ιουνίου 1981, Le Compte, Van Leuven et De Meyere κατά Βελγίου (CE:ECHR:1981:0623JUD000687875, § 41 έως 51), η οποία αφορά γιατρούς· απόφαση του ΕΔΔΑ της 27ης Ιουνίου 1997, Φίλης κατά Ελλάδας (No 2) (CE:ECHR:1997:0627JUD001977392, § 45), η οποία αφορά έναν μηχανικό, καθώς και απόφαση του ΕΔΔΑ της 5ης Μαρτίου 2020, Πελέκη κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, § 39), η οποία αφορά συμβολαιογράφο.

69 Βλ αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 2ας Οκτωβρίου 2018, Mutu και Pechstein κατά Ελβετίας (CE:ECHR:2018:1002JUD004057510), της 3ης Σεπτεμβρίου 2019, Bakker κατά Ελβετίας (CE:ECHR:2019:0903DEC000719807), της 28ης Ιανουαρίου 2020, Ali Rıza κ.λπ. κατά Τουρκίας (EC:ECHR:2020:0128JUD003022610, § 153 έως 161), της 18ης Μαΐου 2021, Sedat Doğan κατά Τουρκίας (CE:ECHR:2021:0518JUD004890914, § 20), και της 18ης Μαΐου 2021, Naki και AMED Sportif Faaliyetler Kulübü Derneği κατά Τουρκίας (EC:ECHR:2021:0518JUD004892416, § 20). Βλ. επίσης, πολύ πρόσφατα, απόφαση του ΕΔΔΑ της 10ης Ιουλίου 2025, Semenya κατά Ελβετίας (CE:ECHR:2025:0710JUD001093421, ιδίως § 161).

70 Βλ. αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 10ης Φεβρουαρίου 1983, Albert και Le Compte κατά Βελγίου (CE:ECHR:1983:0210JUD000729975 § 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), της 6ης Νοεμβρίου 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá κατά Πορτογαλίας (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113 § 121), και της 1ης Ιουνίου 2023, Grosam κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (CE:ECHR:2023:0601JUD001975013, § 112).

109. Αντιθέτως, στο πλαίσιο του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, εκτιμάται αν η καταδίκη ή το αδίκημα είναι ποινικό, προκειμένου να προσδιοριστεί αν η επίμαχη επεξεργασία (εν προκειμένω η δημοσιοποίηση) αφορά πληροφορίες που χρήζουν ενισχυμένης προστασίας, η οποία συνεπάγεται τον έλεγχο επίσημης αρχής. Επιπλέον, τίποτα δεν απαγορεύει την υιοθέτηση μιας ευρύτερης ερμηνείας διασφαλίζουσας ενισχυμένη προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών [71]. Επομένως, στο πλαίσιο αυτό του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν πληρούνται τα κριτήρια Engel, και ειδικότερα το δεύτερο κριτήριο, σχετικά με τη φύση της παράβασης.

110. Ένας δεύτερος προβληματισμός πηγάζει από το γεγονός ότι οι παραβάσεις και οι καταδίκες για παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ αφορούν μόνον μια συγκεκριμένη ομάδα προσώπων, ήτοι τους αθλητές, όπως και οι πειθαρχικές κυρώσεις, που αποσκοπούν γενικώς στη διασφάλιση της συμμόρφωσης των μελών της ομάδας με κανόνες συμπεριφοράς που προσιδιάζουν στην εν λόγω ομάδα [72]. Οι διατάξεις αυτές αποσκοπούν στην προστασία του ήθους και της φήμης του επαγγέλματος και στη διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού στο συγκεκριμένο επάγγελμα [73].

111. Βεβαίως, η διαπίστωση αυτή καθιστά δυνατό τον χαρακτηρισμό της παράβασης ως «πειθαρχικής», υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται σε ορισμένα πρόσωπα που καλύπτονται από ένα πλέγμα ειδικών κανόνων. Ως προς το σημείο αυτό, η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Latvijas Republikas Saeima, στην οποία η επιβολή βαθμών ποινής για τροχαίες παραβάσεις στηριζόταν σε νομοθέτημα γενικής εφαρμογής [74].

112. Ωστόσο, δεν αποκλείεται ο χαρακτηρισμός μιας παράβασης ως «ποινικού αδικήματος» κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ. Πράγματι, εάν το λιγότερο ευρύ περιεχόμενο, που προσιδιάζει στις πειθαρχικές ρυθμίσεις, αρκούσε για να εμποδίσει τον χαρακτηρισμό του αδικήματος ως «ποινικού», θα επρόκειτο και πάλι για μια αμιγώς τυπική προσέγγιση της έννοιας. Μια τέτοια προσέγγιση δεν συνάδει με τη νομολογία που επιβάλλει συναφώς την αναζήτηση του κατασταλτικού ή προληπτικού σκοπού της κύρωσης προκειμένου να προσδιοριστεί η φύση της παράβασης, σε αντίθεση με έναν αμιγώς επανορθωτικό σκοπό.

113. Εν προκειμένω, όμως, όπως προεκτέθηκε [75], οι καταδίκες για παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ δεν έχουν ως αντικείμενο την αποκατάσταση των ζημιών που ενδεχομένως προκλήθηκαν από τις επίμαχες παραβάσεις (ή όχι μόνον, αν ληφθεί υπόψη η ζημία που προκλήθηκε στην αθλητική κοινότητα), αλλά, αντιθέτως, επιδιώκουν κατασταλτικό σκοπό ικανό να τους προσδώσει τον χαρακτηρισμό των «ποινικών» καταδικών, υπό την έννοια της ερμηνείας του δευτέρου αυτού κριτηρίου από τη νομολογία, ανεξαρτήτως του γενικού ή μη χαρακτήρα του εφαρμοστέου νομοθετήματος. Επισημαίνω, εξάλλου, ότι το Tribunal arbitral du sport (αθλητικό

71 Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 22ας Δεκεμβρίου 2020, Gestur Jónsson και Ragnar Halldór Hall κατά Ισλανδίας (CE:ECHR:2020:1222JUD006827314, § 93).

72 Αντιθέτως, το γεγονός ότι ένας κανόνας που επιβάλλει κυρώσεις για συγκεκριμένη παράβαση απευθύνεται σε όλους τους πολίτες συνηγορεί υπέρ του ποινικού χαρακτήρα της κύρωσης [βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Φεβρουαρίου 1984, Öztürk κατά Γερμανίας (CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, § 53)].

73 Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 6ης Νοεμβρίου 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá κατά Πορτογαλίας (CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, § 125).

74 Διαφέρει επίσης από τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Garlsson Real Estate κ.λπ. (C-537/16, EU:C:2018:193), στην οποία το διοικητικό χρηματικό πρόστιμο για παράνομες ενέργειες που συνιστούν χειραγώγηση της αγοράς στηριζόταν σε νομοθετικό κείμενο γενικής εμβέλειας.

75 Βλ. σημείο 100 των παρουσών προτάσεων.

διαιτητικό δικαστήριο, Ελβετία), διεθνής οργανισμός που παρέχει υπηρεσίες διαιτησίας ή διαμεσολάβησης στον χώρο του αθλητισμού, αναγνωρίζει, κατά περίπτωση, τον «οιονεί ποινικό» χαρακτήρα των κυρώσεων κατά της φαρμακοδιέγερσης[76].

114. Επιπλέον, ορισμένες παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ, όπως η διακίνηση απαγορευμένων ουσιών, μπορούν να επισύρουν κυρώσεις που εμπίπτουν τόσο στη νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης όσο και στην εθνική ποινική νομοθεσία. Βεβαίως, το Δικαστήριο του Στρασβούργου έχει κρίνει ότι το γεγονός ότι πράξεις που μπορούν να επισύρουν πειθαρχική κύρωση συνιστούν επίσης ποινικά αδικήματα δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι ένα πρόσωπο που ευθύνεται κατά το πειθαρχικό δίκαιο «κατηγορείται» για ποινικό αδίκημα[77]. Φρονώ, εντούτοις, ότι αυτό μπορεί να αποτελέσει στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο του δεύτερου κριτηρίου Engel.

115. Ως εκ τούτου, παρά τις επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν, εκτιμώ, στο παρόν στάδιο, ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, λαμβανομένου υπόψη του κατασταλτικού ή προληπτικού χαρακτήρα τους, ορισμένες παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ μπορούν να θεωρηθούν ποινικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ.

– *Βαθμός αυστηρότητας της κύρωσης*

116. Το τρίτο αυτό κριτήριο Engel πρέπει να εκτιμηθεί σε συνάρτηση με τη μέγιστη επαπειλούμενη ποινή που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις[78].

117. Ο δε βαθμός αυστηρότητας ποικίλλει αναλόγως της διαπραχθείσας παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ. Για παράδειγμα, η διάρκεια του επαπειλούμενου αποκλεισμού ποικίλλει ανάλογα με τις επίμαχες παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ. Ομοίως, η υποτροπή και η πρόθεση του δράστη μπορούν επίσης να διαδραματίσουν συναφώς ρόλο[79].

118. Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, εν προκειμένω, μπορεί να πρόκειται για «πολυετή αναστολή συμμετοχής ή ισόβιο αποκλεισμό από όλους τους αγώνες (εθνικούς και διεθνείς)», γεγονός που μπορεί, επομένως, να έχει ως αποτέλεσμα την οριστική απαγόρευση άσκησης του επαγγέλματος του αθλητή.

119. Βεβαίως, δεν πρόκειται για στερητική της ελευθερίας ποινή. Ωστόσο, αυτό δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα, καθώς «το γεγονός ότι το διακύβευμα είναι χαμηλό δεν μπορεί να αναιρέσει τον εγγενή ποινικό χαρακτήρα ενός αδικήματος»[80]. Επιπλέον, αναλόγως της διάρκειας

[76] Απόφαση του Tribunal d'arbitrage du sport της 9ης Αυγούστου 1999, αριθ. 98/222, Β. κατά International Triathlon Union (ITU) (σκέψη 43), διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/222.pdf. Πρβλ., επίσης, Soek, J., *The strict liability principle and the human rights of the athlets in doping cases*, T.M.C. Asser Press, Χάγη, 2006, ιδίως, σ. 272, κατά τον οποίο, ακόμη και αν το πειθαρχικό δίκαιο κατά της φαρμακοδιέγερσης που εφαρμόζουν οι αθλητικές ομοσπονδίες και οργανισμοί δεν αποτελεί, αυτό καθεαυτό, ποινικό δίκαιο, μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να χαρακτηριστεί ως «τιμωρητικό σύστημα» στο πλαίσιο του οποίου έχουν εφαρμογή οι αρχές του ποινικού δικαίου.

[77] Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 5ης Μαρτίου 2020, Πελέκη κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2020:0305JUD006929112, § 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[78] Βλ. απόφαση της 4ης Μαΐου 2023, MV – 98 (C-97/21, EU:C:2023:371, σκέψη 46), και απόφαση του ΕΔΔΑ της 9ης Οκτωβρίου 2003, Ezeh και Connors κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:2003:1009JUD003966598, § 120).

[79] Σχετικά με το σύστημα κυρώσεων, βλ. άρθρο 10 του WADC. Βλ. επίσης Soek, J., *The Strict Liability Principle and the Human Rights of Athlets in Doping Cases*, T.M.C. Asser Press, Χάγη, 2006, ιδίως σ. 195 επ.

[80] Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 22ας Δεκεμβρίου 2020, Gestur Jónsson και Ragnar Halldór Hall κατά Ισλανδίας (CE:ECHR:2020:1222JUD006827314, § 78), σχετικά με αδικήματα επαγγελματιών του νομικού κλάδου κατά τη διάρκεια επ' ακροατηρίου συζήτησης.

του αποκλεισμού, ενδέχεται να τερματιστεί η σταδιοδρομία του εμπλεκόμενου ως επαγγελματία αθλητή, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας του συγκεκριμένου προσώπου και του γεγονότος ότι η διάρκεια της σταδιοδρομίας, ειδικά σε ορισμένα αθλήματα, είναι σχετικά σύντομη.

120. Στον αποκλεισμό αυτό, ο οποίος ενδέχεται να είναι και «ισόβιος», προστίθεται η πρακτική αδυναμία εκ νέου εύρεσης εργασίας στον τομέα του αθλητισμού, λαμβανομένης υπόψη της απαγόρευσης σύμπραξης με πρόσωπο που εκτίει περίοδο αποκλεισμού καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής.

121. Τέλος, στις οικονομικές και χρηματοοικονομικές συνέπειες για το εμπλεκόμενο πρόσωπο προστίθενται η κοινωνική αποδοκιμασία και ο στιγματισμός τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική σφαίρα.

122. Εξ αυτού συνάγεται, κατά τη γνώμη μου, ότι μια τέτοια κύρωση είναι τόσο αυστηρή, ώστε μπορεί να έχει *αποτέλεσμα ισοδύναμο με ποινική καταδίκη* κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, πράγμα το οποίο εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

123. Κατά συνέπεια, είμαι της γνώμης ότι, κατ' αρχήν, οι παραβάσεις και οι καταδίκες για παράβαση κανόνων αντιντόπινγκ πρέπει να θεωρούνται πειθαρχικές, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η καταδίκη είναι τέτοιας αυστηρότητας ώστε να εντάσσεται στον ποινικό τομέα. Άλλωστε, η εκτίμηση αυτή, η οποία δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση απλώς και μόνον από τον χαρακτηρισμό βάσει του εσωτερικού δικαίου, συνάδει με τον κατασταλτικό και προληπτικό σκοπό της καταδίκης, που προσδίδει ποινικό χαρακτήρα στη διαπραχθείσα παράβαση. Επομένως, στο πλαίσιο αυτό, ο ισόβιος αποκλεισμός συμμετοχής από κάθε αγώνα μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να συνιστά *κύρωση με αποτέλεσμα ισοδύναμο με το αποτέλεσμα ποινικής κύρωσης*, ικανή να ενεργοποιήσει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ.

124. Τέλος, δεν με πείθει το επιχείρημα του NADA, που προειδοποιεί για τις συνέπειες που θα είχε για το σύνολο των επαγγελματικών συλλόγων η εφαρμογή του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ στην επεξεργασία δεδομένων που αφορούν πειθαρχικές παραβάσεις και καταδίκες. Συγκεκριμένα, δεν τίθεται εν προκειμένω ζήτημα «ποινικοποίησης» κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο όλων των πειθαρχικών παραβάσεων και καταδικών. Από την ανωτέρω ανάλυση προέκυψε ότι η εκτίμηση πρέπει να πραγματοποιείται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης και με γνώμονα την ερμηνεία του άρθρου10 του ΓΚΠΔ, το οποίο, όταν υφίσταται «μητρώο» καταδικών και αδικημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, επιβάλλει ενισχυμένη προστασία. Κατά τα λοιπά, η νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν αδικήματα και καταδίκες που χαρακτηρίζονται ως «ποινικές» μπορεί επίσης να βρίσκεται στη νομοθεσία της Ένωσης ή των κρατών μελών η οποία προβλέπει τις «κατάλληλες εγγυήσεις».

Πρόταση επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος

125. Εκτιμώ ότι στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν καταδίκες ή παραβάσεις προβλεπόμενες από την εθνική νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, εφόσον, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού των παραβάσεων αυτών στο εσωτερικό δίκαιο, οι καταδίκες τις οποίες συνεπάγονται έχουν

κατασταλτικό σκοπό και παρουσιάζουν τέτοιο βαθμό αυστηρότητας ώστε να έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με ποινική κύρωση, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του έκτου προδικαστικού ερωτήματος

126. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι δραστηριότητες και οι αποφάσεις αρχής στην οποία έχει ανατεθεί ο έλεγχος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

127. Πρώτον, διευκρινίζεται ότι η επίμαχη αρχή είναι η «επίσημη αρχή» κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, η οποία δεν πρέπει να συγχέεται με την «εποπτική αρχή», κατά την έννοια του άρθρου 51 του ΓΚΠΔ [81]. Υπενθυμίζεται επίσης ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα διενεργείται μόνον υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων [82]. Επομένως, η απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με τις απαντήσεις στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, που αναλύονται κατωτέρω [83].

128. Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι ο ΓΚΠΔ δεν περιέχει ορισμό των εννοιών της «επίσημης αρχής» ή του «ελέγχου επίσημης αρχής» κατά το άρθρο 10 αυτού. Συναφώς, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν ποιος φορέας ασκεί τον έλεγχο «επίσημης αρχής» σε περίπτωση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ. Όπως επισημαίνει η Επιτροπή, δεν αποκλείεται πολλές υπηρεσίες να μπορούν να θεωρηθούν ως επίσημες αρχές και δεν πρόκειται κατ' ανάγκην για τον «υπεύθυνο επεξεργασίας».

129. Τρίτον, είναι αληθές ότι το γράμμα του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ δεν προβλέπει δικαστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων ή των αποφάσεων της εν λόγω «επίσημης αρχής». Τούτου λεχθέντος, η συστηματική ερμηνεία της εν λόγω διάταξης συνηγορεί υπέρ του ελέγχου αυτού, εφόσον τα υποκείμενα των δεδομένων προτίθενται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. Συγκεκριμένα, όπως και πολλοί από τους μετέχοντες στη διαδικασία, είμαι της γνώμης ότι ο έλεγχος των πράξεων που αφορούν την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της περίπτωσης όπου ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται κατόπιν απόφασης επίσημης αρχής κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, πρέπει να είναι σύμφωνος με το άρθρο 79, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ακόμη και αν το αιτούν δικαστήριο δεν το μνημονεύει στο ερώτημά του. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, με την επιφύλαξη κάθε διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή δυνάμει του άρθρου 77 του εν λόγω κανονισμού, έκαστο υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής, εάν θεωρεί ότι τα δικαιώματά του που απορρέουν από τον εν λόγω κανονισμό παραβιάστηκαν ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας των προσωπικών

81 Εν προκειμένω, η εποπτική αρχή κατά την έννοια της διάταξης αυτής είναι η αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων.

82 Για περίπτωση κατά την οποία τίθεται το ζήτημα αν το εθνικό δίκαιο σχετικά με τις προϋποθέσεις πρόσβασης στο ποινικό μητρώο παρέχει ή όχι επαρκείς εγγυήσεις, βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Αξίες της Ένωσης) (C-769/22, 2023/C 54/19) (ΕΕ 2023, C 54, σ. 16), η οποία εκκρεμεί κατά τον χρόνο σύνταξης των παρουσών προτάσεων, και προτάσεις της γενικής εισαγγελέα T. Ćapeta της 5ης Ιουνίου 2025 στην εν λόγω υπόθεση (EU:C:2025:408, ιδίως σημεία 356 έως 359).

83 Βλ. σημεία 132 έως 180 των παρουσών προτάσεων.

δεδομένων του κατά παράβαση του κανονισμού αυτού. Κατά τα λοιπά, όπως υπογραμμίζει η Φινλανδική Κυβέρνηση, η ίδια η ύπαρξη αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου προς διασφάλιση της τήρησης του δικαίου της Ένωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ύπαρξη κράτους δικαίου.

130. Τέταρτον, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τον σκοπό του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ, ήτοι τη διασφάλιση αυξημένης προστασίας έναντι επεξεργασίας η οποία, λόγω του ιδιαίτερα ευαίσθητου χαρακτήρα των ως άνω δεδομένων, μπορεί να συνιστά ιδιαιτέρως σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [84]. Ερμηνεία του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ η οποία θα απέκλειε, a priori και γενικώς, τις δραστηριότητες ή τις αποφάσεις επίσημης αρχής κατά την έννοια της διάταξης αυτής από κάθε δικαστικό έλεγχο θα αντέβαινε στους ως άνω σκοπούς.

131. Υπό τις συνθήκες αυτές, και ελλείψει περαιτέρω διευκρινίσεων σχετικά με τις δραστηριότητες ή τις αποφάσεις της εν λόγω επίσημης αρχής, φρονώ ότι στο έκτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10 του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 79, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού έχει την έννοια ότι οι δραστηριότητες ή οι αποφάσεις αρχής στην οποία έχει ανατεθεί, δυνάμει της διάταξης αυτής, ο έλεγχος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή συναφή μέτρα ασφαλείας πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

Επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

132. Στο πλαίσιο των δύο αυτών προδικαστικών ερωτημάτων, τα οποία μπορούν να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί, πρώτον, αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και γ′, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε υποχρέωση που επιβάλλει η εθνική νομοθεσία στους εθνικούς φορείς καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης να δημοσιοποιούν τα σχετικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ήτοι, ειδικότερα, το όνομα των αθλητών στους οποίους επιβάλλεται κύρωση για παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ, τη διάρκεια και τους λόγους του επιβληθέντος αποκλεισμού.

133. Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν ο ΓΚΠΔ επιτάσσει πριν από τη δημοσιοποίηση να γίνεται κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή αν αρκεί ο έλεγχος αναλογικότητας που προβλέπει ο νομοθέτης.

Επί της αναλογικότητας της επίμαχης δημοσιοποίησης

134. Ο εθνικός νομοθέτης προέβλεψε, στον ADBG, τη δωρεάν δημοσιοποίηση ορισμένων δεδομένων (όνομα του αθλητή, διάρκεια και λόγοι αποκλεισμού) [85], προς ενημέρωση του ομοσπονδιακού αθλητικού οργανισμού, των αθλητικών οργανισμών, των αθλητών, λοιπών προσώπων (προσωπικό υποστήριξης), των διοργανωτών αγώνων, καθώς και του ευρέος κοινού, χωρίς να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με δεδομένα που αφορούν την υγεία. Προβλέπεται επίσης ότι η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών προς το ευρύ κοινό είναι δυνατό να μη λάβει χώρα μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων είναι ερασιτέχνης αθλητής, ιδιαίτερα ευάλωτο πρόσωπο (ανήλικος) ή πρόσωπο το οποίο διά της παροχής πληροφοριών ή άλλων στοιχείων έχει συμβάλει ουσιωδώς στην αποκάλυψη πιθανών

84 Βλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψεις 74 και 75).

85 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 6, σημείο 4, του ADBG.

παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ. Εάν δεν απατώμαι, στην προκειμένη περίπτωση ούτε η μνεία της κατά περίπτωση επίμαχης απαγορευμένης ουσίας ούτε η δημοσιοποίηση μέσω αναρτήσεως στο διαδίκτυο προβλέπονται ρητώς από τον ADBG.

135. Στην πράξη, ο NADA και η ÖADR εφάρμοσαν τη νομοθεσία αυτή πραγματοποιώντας δημοσίευση στο διαδίκτυο όσον αφορά τους επαγγελματίες αθλητές, ενώ η ÖADR μνημόνευσε επίσης την κατά περίπτωση επίμαχη απαγορευμένη ουσία.

– *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις και υπόμνηση αρχών*

136. Υπενθυμίζεται ότι ο σκοπός που επιδιώκει ο ΓΚΠΔ, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 10 του κανονισμού αυτού, συνίσταται, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, ιδίως του δικαιώματός τους στην ιδιωτική ζωή έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη και στο άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και συνδέεται στενά με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη.

137. Συναφώς, τα θεμελιώδη δικαιώματα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια. Επομένως, επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών, υπό την προϋπόθεση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, προβλέπονται από τον νόμο και σέβονται το βασικό περιεχόμενο των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και την αρχή της αναλογικότητας [86].

138. Εν προκειμένω, η δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εμπλεκόμενων αθλητών πραγματοποιείται βάσει *έννομης υποχρέωσης* που επιβάλλεται στους υπευθύνους επεξεργασίας από το εθνικό δίκαιο [87].

139. Ως εκ τούτου, η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ, το οποίο προβλέπει ότι είναι σύννομη η επεξεργασία που είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας. Λαμβανομένου υπόψη ότι η καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης μπορεί να χαρακτηριστεί ως εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον [88], η επίμαχη επεξεργασία μπορεί επίσης να εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, του ΓΚΠΔ. Εντούτοις, δεν είναι αναγκαίο να κριθεί ποια από τις ως άνω προϋποθέσεις νομιμότητας έχει εφαρμογή εν προκειμένω ή αν έχουν εφαρμογή και οι δύο [89].

86 Βλ. απόφαση Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (σκέψη 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

87 Ο NADA και η ÖADR υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τις επίμαχες πληροφορίες, σύμφωνα, αντιστοίχως, με το άρθρο 5, παράγραφος 6, σημείο 4, και το άρθρο 21 παράγραφος 3, του ADBG.

88 Το σημείο αυτό δεν εξετάζεται εν προκειμένω, και η ύπαρξη καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον φρονώ ότι δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ενόψει του γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης (βλ. απόφαση Meca-Medina και Majcen κατά Επιτροπής, σκέψη 43).

89 Η ίδια πράξη επεξεργασίας μπορεί να συνδέεται με πλείονες νόμιμους λόγους επεξεργασίας [βλ. απόφαση της 3ης Απριλίου 2025, Ministerstvo zdravotnictví (Δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου) (C-710/23, EU:C:2025:231, σκέψη 42)], και αρκεί ένας μόνον από τους νόμιμους αυτούς λόγους (βλ. αποφάσεις Vyriausioji tarnybinės etikos komisija σκέψη 71, και της 12ης Σεπτεμβρίου 2024, HTB Neunte Immobilien Portfolio και Ökorenta Neue Energien Ökostabil IV, C-17/22 και C-18/22, EU:C:2024:738, σκέψη 38).

140. *Το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ* διευκρινίζει, όσον αφορά τις δύο αυτές περιπτώσεις νομιμότητας της επεξεργασίας, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ′ και ε′, του ΓΚΠΔ, ότι η εν λόγω επεξεργασία πρέπει να βασίζεται στο δίκαιο της Ένωσης ή στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ότι η νομική βάση πρέπει να *ανταποκρίνεται σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος* και να είναι *ανάλογη* προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό.

141. Ομοίως, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει, μεταξύ άλλων, να συνάδει με τις αρχές που διατυπώνονται στο *άρθρο 5, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ*, και ιδίως με τις αρχές της νομιμότητας και της «ελαχιστοποίησης των δεδομένων», οι οποίες περιλαμβάνονται, αντιστοίχως, στα στοιχεία α′ και γ′ της διάταξης αυτής. Σύμφωνα με την αρχή της ελαχιστοποίησης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίον για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία, γεγονός που αποτελεί έκφραση της αρχής της αναλογικότητας [90].

142. Επομένως, τα ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο αφορούν την εξακρίβωση του κατά πόσον η εθνική νομοθεσία, ως νομική βάση της επίμαχης επεξεργασίας, πληροί τις απαιτήσεις που απορρέουν από τις διατάξεις αυτές, ήτοι κατά πόσον ανταποκρίνεται σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος και είναι αναλογική προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό.

143. Εν προκειμένω, στο πλαίσιο της καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης στον αθλητισμό, η οποία αποτελεί ασφαλώς σκοπό δημοσίου συμφέροντος, επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων των κανόνων αντιντόπινγκ. Στα ανωτέρω προστίθεται η γνωστοποίηση στο ευρύ κοινό των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία επιδιώκει δύο εξίσου θεμιτούς σκοπούς, τους οποίους επικαλέστηκαν οι μετέχοντες στη διαδικασία και η Αυστριακή Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Αφενός, πρόκειται για την *αποτροπή* των αθλητών από τη διάπραξη παραβάσεων των κανόνων αντιντόπινγκ και, ως εκ τούτου, για την πρόληψη της φαρμακοδιέγερσης στον αθλητισμό. Αφετέρου, πρόκειται για την *αποφυγή της καταστρατήγησης* των κανόνων αντιντόπινγκ διά της ενημέρωσης κάθε προσώπου που ενδέχεται να έχει σχέση χορηγίας ή συνεργασίας με τον συγκεκριμένο αθλητή περί του ότι ο τελευταίος έχει αποκλειστεί [91].

144. Επομένως, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν η εθνική ρύθμιση που προβλέπει την επίμαχη επεξεργασία, όπως εφαρμόζεται από τον NADA και την ÖADR, είναι *κατάλληλη* να συμβάλει στην επίτευξη των σκοπών γενικού συμφέροντος που επιδιώκει, καθώς και *αναγκαία* και *αναλογική* προς τους σκοπούς αυτούς, το δε Δικαστήριο είναι αρμόδιο να του παράσχει χρήσιμα ερμηνευτικά στοιχεία.

– *Επί της καταλληλότητας της δημοσιοποίησης για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών*

145. Φρονώ ότι η δημοσιοποίηση των επίμαχων δεδομένων μπορεί να θεωρηθεί, χωρίς ιδιαίτερες δυσχέρειες, κατάλληλη για την επίτευξη των δύο επιδιωκόμενων σκοπών.

90 Βλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψη 98 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

91 Εξάλλου, οι δύο αυτοί σκοποί αντιστοιχούν σε εκείνους που επικαλέστηκε ο WADA στο πλαίσιο των επαφών του με την ομάδα εργασίας του άρθρου 29 και οι οποίοι επαναλήφθηκαν στο πλαίσιο της δεύτερης γνωμοδότησης 4/2009, που εκδόθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2009, για το διεθνές πρότυπο για προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του WADA, όσον αφορά τις σχετικές διατάξεις του κώδικα του WADA και άλλα θέματα σχετικά με την ιδιωτική ζωή στο πλαίσιο της καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης (doping) στον αθλητισμό από τον WADA και (εθνικούς) οργανισμούς κατά της φαρμακοδιέγερσης (σημείο 3.6 σχετικά με τις κυρώσεις) (στο εξής: γνωμοδότηση 4/2009).

146. Πρώτον, πράγματι, η δημοσιοποίηση του ονόματος του αθλητή στον οποίο επιβλήθηκε η κύρωση καθώς και των λόγων και της διάρκειας του αποκλεισμού του ενημερώνει το ευρύ κοινό ότι η φαρμακοδιέγερση δεν παραμένει ατιμώρητη και ότι συνοδεύεται όχι μόνον από κυρώσεις, αλλά και από ονομαστική δημοσιοποίηση της κύρωσης του αποκλεισμού. Τούτο μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για το κοινό, περιλαμβανομένων των αθλητών, επαγγελματιών ή ερασιτεχνών, ώστε να απέχει από την παράβαση κανόνων αντιντόπινγκ και, ως εκ τούτου, ανταποκρίνεται στον σκοπό της αποτροπής και της πρόληψης.

147. Δεύτερον, η δημοσιοποίηση του εν λόγω αποκλεισμού καθιστά επίσης δυνατή την ενημέρωση των προσώπων που ενδέχεται να επιθυμούν να απασχολήσουν τον εμπλεκόμενο αθλητή υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε σχέση με τον αθλητισμό, ότι αυτός εκτίει περίοδο αποκλεισμού και δεν μπορεί να ασκεί αθλητικά καθήκοντα. Επιπλέον, η σύμπραξη με αθλητή που τελεί υπό αποκλεισμό συνιστά επίσης παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ [92]. Επομένως, η εν λόγω δημοσιοποίηση μπορεί να συμβάλει στην αποτροπή του ενδεχομένου να διαπράττονται οι παραβάσεις αυτές λόγω άγνοιας.

148. Αντιθέτως, δεν αντιλαμβάνομαι με ποιον τρόπο η μνεία από την ÖADR της κατά περίπτωση επίμαχης απαγορευμένης ουσίας, η οποία δεν προβλέπεται ρητώς από την εθνική νομοθεσία, καθιστά δυνατή την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών. Πράγματι, ούτε ο σκοπός της αποτροπής ούτε ο σκοπός της αποφυγής της καταστρατήγησης των κανόνων αντιντόπινγκ απαιτούν να αναλυθεί μέχρι του σημείου αυτού η διαπιστωθείσα παράβαση.

– *Επί της αναγκαιότητας της δημοσιοποίησης υπό το πρίσμα των επιδιωκόμενων σκοπών*

149. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ, η επαλήθευση της αναγκαιότητας της επίμαχης επεξεργασίας υπό το πρίσμα των επιδιωκόμενων σκοπών προϋποθέτει να εξακριβωθεί αν υφίστανται εναλλακτικά μέτρα τα οποία θίγουν σε μικρότερο βαθμό τα δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, αλλά είναι εξίσου αποτελεσματικά για την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού [93].

150. Πρώτον, όσον αφορά τον αποτρεπτικό σκοπό, φρονώ ότι η γνωστοποίηση στο κοινό των ονομάτων των εμπλεκόμενων αθλητών δεν είναι απολύτως αναγκαία σε όλες τις περιπτώσεις.

151. Βεβαίως, η αποτροπή είναι κατά μείζονα λόγο αποτελεσματική εάν, ιδίως στην περίπτωση γνωστού αθλητή, οι κυρώσεις συνοδεύονται από τη γνωστοποίηση του ονόματός του. Οι αθλητές υψηλού επιπέδου που χαίρουν φήμης έχουν ιδιαίτερη ευθύνη στον τομέα αυτόν, επομένως η γνωστοποίηση του ονόματός τους μπορεί να είναι ακόμη πιο σημαντική υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου σκοπού.

152. Ωστόσο, για τους επαγγελματίες αθλητές που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στον ADBG η εθνική νομοθεσία προβλέπει αυτόματη ονομαστική γνωστοποίηση, η εμβέλεια της οποίας καθίσταται απεριόριστη με τη δημοσίευση στο διαδίκτυο [94], ανεξαρτήτως των ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με κάθε ατομική περίπτωση (φήμη του αθλητή, επίπεδο

92 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 8, του ADBG, μπορεί να συνιστά παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ η επικοινωνία αθλητή με μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητών στο οποίο έχει επιβληθεί αποκλεισμός ή κύρωση.

93 Πρβλ. απόφαση Latvijas Republikas Saeima (σκέψεις 109 και 110).

94 Πρβλ. απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2022, Luxembourg Business Registers (C-37/20 και C-601/20, EU:C:2022:912, σκέψη 42).

ανταγωνισμού, υποτροπή, πρόθεση κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό, είμαι της γνώμης ότι, λόγω του γενικού χαρακτήρα τους, οι εν λόγω εθνικές διατάξεις ενδέχεται να βαίνουν πέραν αυτού που απαιτεί η πρόληψη της φαρμακοδιέγερσης μέσω της αποτροπής.

153. Δεύτερον, ο σκοπός που συνίσταται στην παρεμπόδιση της καταστρατήγησης της απαγόρευσης σύμπραξης με πρόσωπο που εκτίει περίοδο αποκλεισμού προϋποθέτει τον προσδιορισμό του αθλητή για τον οποίο πρόκειται. Ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαία η γνωστοποίηση του ονόματος του αποκλεισθέντος προσώπου. Συναφώς, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 8, του ADBG, μπορεί να συνιστά παράβαση κανόνων αντιντόπινγκ η επικοινωνία αθλητή με μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητών στο οποίο έχει επιβληθεί αποκλεισμός ή κύρωση.

154. Τούτου λεχθέντος, φρονώ ότι η απεριόριστη εμβέλεια της δημοσίευσης, η οποία σχετίζεται με την ανάρτηση στο διαδίκτυο, βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου [95].

155. Συγκεκριμένα, ο σκοπός αυτός της αποτροπής της καταστρατήγησης των κανόνων φαίνεται να ισχύει κατ' ουσίαν στον χώρο του αθλητισμού [96] και να αφορά τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με την επιβολή κυρώσεων ή τους υπευθύνους αθλητικών φορέων ή αθλητικών ενώσεων. Στο πλαίσιο αυτό, μια πιο περιορισμένη γνωστοποίηση της ταυτότητας του εμπλεκόμενου αθλητή φαίνεται ότι θα μπορούσε να επιτύχει τον σκοπό κατά τρόπο αποτελεσματικό και λιγότερο επιζήμιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εξάλλου, ο NADA διευκρίνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι για ορισμένες κατηγορίες αθλητών χαμηλότερου επιπέδου, η ενημέρωση σχετικά με τον αποκλεισμό μπορεί να γίνεται μέσω των ομοσπονδιών.

156. Όσον αφορά τους οικονομικούς φορείς ή τους εργοδότες εκτός του αθλητικού χώρου, μια πιο περιορισμένη δημοσιοποίηση δεν θα τους παρείχε βεβαίως τη δυνατότητα να γνωρίζουν ότι ο εν λόγω αθλητής τελεί υπό αποκλεισμό και ότι απαγορεύεται να συμπράξουν μαζί του. Εντούτοις, στο μέτρο που στον κατά τα ανωτέρω μη ενημερωμένο τρίτο θα προσαπτόταν σύμπραξη με πρόσωπο που τελεί υπό αποκλεισμό (αθλητή ή άλλο πρόσωπο), φρονώ ότι οι κανόνες περί του βάρους αποδείξεως επιτρέπουν, στην περίπτωση αυτή, να εξακριβωθεί αν η εν λόγω «σύμπραξη» ήταν συνειδητή και σκόπιμη ή όχι [97]. Αντιστρόφως, φρονώ ότι η δημοσίευση στο διαδίκτυο του αποκλεισμού σε συνδυασμό με το όνομα του προσώπου που τελεί υπό αποκλεισμό έχει τελικώς ως αποτέλεσμα να φέρει ο καθένας την ευθύνη να εξακριβώσει αν το πρόσωπο με το οποίο συμβάλλεται ή συμπράττει τελεί υπό αποκλεισμό ή όχι. Φρονώ ότι η γενικευμένη αυτή υποψία, η οποία απορρέει από τη δημοσίευση στο διαδίκτυο του «αθλητικού μητρώου», βαίνει πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού.

[95] Πρβλ. επίσης τις επιφυλάξεις της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 που διατυπώθηκαν στη γνωμοδότηση 4/2009 στο σημείο 3.6.1. Επιπλέον, είναι ενδιαφέρον να επισημανθεί ότι, μολονότι το άρθρο 14.2.4 του WADC προέβλεπε, ως ίσχυε το 2009, ότι η δημοσίευση πρέπει να πραγματοποιείται τουλάχιστον με την ανάρτηση των απαιτούμενων πληροφοριών στον *ιστότοπο* του οργανισμού για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης για τουλάχιστον ένα έτος, εντούτοις η εν λόγω απαίτηση δημοσίευσης στο διαδίκτυο εξέλιπε στις μεταγενέστερες εκδόσεις του WADC. Προσθέτω ότι στη Γερμανία ο οργανισμός για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης προβαίνει σε δημοσίευση σε εσωτερικό έντυπο μέσο (βλ. ιστότοπο του NADA Γερμανίας, ο οποίος είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: https://www.nada.de/service/news/newsdetail/veroeffentlichung-von-sanktionsentscheidungen).

[96] Σύμφωνα με το άρθρο 2.10 του WADC και το συνοδευτικό σχόλιο στην υποσημείωση 15, φαίνεται ότι κύριος σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι οι αθλητές (και τα λοιπά πρόσωπα) δεν εργάζονται με «προπονητές, εκπαιδευτές, ιατρούς ή άλλο μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητών που τελούν υπό αποκλεισμό λόγω παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ ή που έχουν καταδικαστεί ποινικά ή τους έχει επιβληθεί πειθαρχική κύρωση σχετικά με το ντόπινγκ. Η διάταξη αυτή απαγορεύει επίσης τη σύμπραξη με οποιονδήποτε άλλο αθλητή ο οποίος ασκεί καθήκοντα προπονητή ή μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητών κατά τη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού».

[97] Επισημαίνω, εξάλλου, ότι, κατά τον WADC, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση της απαγόρευσης σύμπραξης με πρόσωπο που τελεί υπό αποκλεισμό, ο οργανισμός για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης πρέπει να αποδείξει ότι ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο γνώριζε την κατάσταση αποκλεισμού του μέλους του προσωπικού υποστήριξης αθλητή (άρθρο 2.10.2 του WADC).

157. Επιπλέον, η επιλογή της δημοσίευσης στο διαδίκτυο από τον NADA και την ÖADR είναι ικανή να θίξει περαιτέρω το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, ιδίως λαμβανομένου υπόψη της urbi et orbi εμβέλειάς της[98]. Αυτή είναι επίσης η γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29, η οποία υπογραμμίζει τον κίνδυνο της πιο επεμβατικής περαιτέρω χρήσης για άλλους σκοπούς ή περαιτέρω επεξεργασίας δεδομένων που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο[99].

158. Κατά την άποψή μου, η ονομαστική δημοσιοποίηση, περιοριζόμενη όμως στους αρμόδιους φορείς και αθλητικές ομοσπονδίες, συνοδευόμενη, για παράδειγμα, από ψευδωνυμοποιημένη δημοσίευση στο διαδίκτυο, θα καθιστούσε δυνατή την επίτευξη των δύο επιδιωκόμενων σκοπών κατά τρόπο λιγότερο επιζήμιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και περισσότερο συμβατό με την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.

159. Επιπλέον, το επιχείρημα του NADA, το οποίο στηρίζεται στη σύγκριση με τη δημοσιοποίηση των κυρώσεων στο πλαίσιο άλλων επαγγελμάτων, όπως των δικηγόρων ή των επαγγελματιών του τομέα της υγείας, δεν με πείθει. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε συναφώς η Ολλανδική Κυβέρνηση, η δημοσιοποίηση των ονομάτων των δικηγόρων ή των ιατρών που τελούν υπό αποκλεισμό φαίνεται αναγκαία διότι ο καθένας μπορεί να είναι διάδικος ή ασθενής, ενώ στο πλαίσιο του ντόπινγκ αρκεί το όνομα του εμπλεκόμενου αθλητή να είναι γνωστό στους αθλητικούς κύκλους, από τις οικείες αθλητικές ομοσπονδίες, πλην ειδικών περιπτώσεων που πρέπει να εκτιμώνται κατά περίπτωση.

160. Κατά συνέπεια, διατηρώ σοβαρές αμφιβολίες ως προς την *αναγκαιότητα* της επίμαχης επεξεργασίας υπό το πρίσμα των επιδιωκόμενων σκοπών.

– *Επί της «stricto sensu» αναλογικότητας, ήτοι της στάθμισης των διακυβευόμενων συμφερόντων*

161. Κατά την εκτίμηση της *αναλογικότητας* της επεξεργασίας, πρέπει να γίνεται στάθμιση των διαφόρων δικαιωμάτων, ελευθεριών ή συμφερόντων που διακυβεύονται. Πράγματι, δεν μπορεί να επιδιώκεται σκοπός γενικού συμφέροντος χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι πρέπει να συμβιβάζεται με τα θεμελιώδη δικαιώματα, πράγμα που συνεπάγεται, εν προκειμένω, ισόρροπη στάθμιση μεταξύ, αφενός, του επιδιωκόμενου σκοπού γενικού συμφέροντος και, αφετέρου, των δικαιωμάτων του προσώπου του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποιούνται[100].

162. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι απαντήσεις που θα δώσει το Δικαστήριο στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, σχετικά με την ύπαρξη δεδομένων που αφορούν την υγεία κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, και στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, σχετικά με τα δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες ή αδικήματα, κατά την έννοια του άρθρου 10 του ΓΚΠΔ. Συγκεκριμένα, η τήρηση της αρχής της «ελαχιστοποίησης» των ευαίσθητων δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ δεν αποκλείει τη γνωστοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο κοινό, όταν η γνωστοποίηση αυτή είναι απαραίτητη και αναλογική[101]. Το ίδιο ισχύει ακόμη και όταν τα επίμαχα δεδομένα εμπίπτουν στο άρθρο 10 του

98 Βλ. απόφαση Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (σκέψη 102), η οποία λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά τα επίμαχα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ελεύθερα προσβάσιμα μέσω του διαδικτύου στο ευρύ κοινό και, ως εκ τούτου, σε δυνητικά απεριόριστο αριθμό προσώπων. Το Δικαστήριο του Στρασβούργου λαμβάνει επίσης υπόψη το είδος του μέσου που χρησιμοποιείται για τη γνωστοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η δημοσίευση στο διαδίκτυο έχει κριθεί συναφώς ιδιαιτέρως επικίνδυνη (απόφαση του ΕΔΔΑ της 9ης Μαρτίου 2023, L.B. κατά Ουγγαρίας, CE:ECHR:2023:0309JUD003634516, § 121).

99 Βλ. γνωμοδότηση 4/2009 (σημεία 3.6.1 και 3.6.2 σχετικά με τις κυρώσεις).

100 Πρβλ. απόφαση Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (σκέψη 98 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

101 Βλέπε άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του ΓΚΠΔ.

ΓΚΠΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία που επιτρέπει την κοινολόγηση αυτή προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων [102]. Τούτου δοθέντος, όσον αφορά τα δεδομένα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των δύο αυτών διατάξεων, τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων έχουν ιδιαίτερη σημασία κατά τη στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων [103].

163. Εν προκειμένω, η επίμαχη επεξεργασία, η οποία περιλαμβάνει τη δημοσίευση στο διαδίκτυο της ταυτότητας του εμπλεκόμενου αθλητή, συνιστά σημαντική επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και είναι ικανή να προκαλέσει κοινωνική αποδοκιμασία και να οδηγήσει σε στιγματισμό του υποκειμένου των δεδομένων. Αυτό είναι, άλλωστε, το επιδιωκόμενο εν προκειμένω αποτέλεσμα της «ηλεκτρονικής διαπόμπευσης».

164. Επομένως, η αυστηρότητα της επέμβασης αυτής πρέπει να σταθμίζεται σε σχέση με τη σημασία των σκοπών που επιδιώκονται με τη δημοσιοποίηση.

165. Επισημαίνω ότι το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου αφορά τη δημοσιοποίηση που προβλέπει ο ADBG, όπως εφαρμόζεται από τον NADA και την ÖADR, για τους επαγγελματίες αθλητές που δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες εξαιρέσεις (οι οποίες αφορούν τους ερασιτέχνες αθλητές, τα ευάλωτα πρόσωπα και τους «πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος»). Η δημοσιοποίηση ως προς αυτούς συνίσταται σε *ονομαστική* δημοσιοποίηση η οποία είναι συγχρόνως *απεριόριστη ως προς την εμβέλειά της*, δεδομένου ότι γνωστοποιείται στο ευρύ κοινό μέσω του διαδικτύου, *ενίοτε απεριόριστη ως προς τη διάρκειά της*, στην περίπτωση ισόβιου αποκλεισμού (περίπτωση η οποία αφορά έναν από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης), *συστηματική και αυτόματη*, η οποία δεν προϋποθέτει κατά τον ADBG καμία εξατομικευμένη εκτίμηση αναλόγως των περιστάσεων.

166. Με κάθε επιφύλαξη που επιβάλλει η πτυχή αυτή του ελέγχου της αναλογικότητας [104], κλίνω προς την εκτίμηση ότι ο συνδυασμός των διαφόρων αυτών στοιχείων (ονομαστικός, απεριόριστος, συστηματικός και αυτόματος χαρακτήρας της δημοσιοποίησης) μπορεί, υπό ορισμένες περιστάσεις, να οδηγήσει σε προσβολή των δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εμπλεκόμενων προσώπων, κατά παράβαση των επιταγών ισόρροπης στάθμισης μεταξύ των διαφόρων διακυβευόμενων συμφερόντων.

167. Ενδεικτικά, στην περίπτωση μιας ποινής μακροχρόνιου [105] ή ακόμη και ισόβιου αποκλεισμού ενός ελάχιστα γνωστού αθλητή, του οποίου ο επαγγελματικός αθλητικός βίος έχει λήξει προ πολλού, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η νόμιμη δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων του καθίσταται, με την πάροδο του χρόνου, υπερβολική σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς.

[102] Βλ. αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα) (C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 73), και Latvijas Republikas Saeima (σκέψη 104).

[103] Ο έλεγχος αναλογικότητας διενεργείται λαμβανομένου ιδίως υπόψη του γεγονότος ότι τα δεδομένα θεωρούνται ευαίσθητα (βλ. αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, C-708/18, EU:C:2019:1064, σκέψη 57, και Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, σκέψη 99).

[104] Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Digital Rights Ireland κ.λπ. (C-293/12 και C-594/12, EU:C:2013:845, σημείο 149), οι οποίες αφορούσαν, σε άλλο νομικό πλαίσιο, την αναλογικότητα της διάρκειας διατήρησης των δεδομένων.

[105] Πρβλ. Dellaux, J., «La réglementation de la lutte contre le dopage à l'aune de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l' homme, ou quand la pratique sportive justifie des restrictions importantes au droit au respect de la vie privée», *Revue trimestrielle des droits de l'homme*, Anthémis, αριθ. 116, 2018, ιδίως σ. 899 έως 900.

168. Ο NADA υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να γίνεται καμία διαφοροποίηση ανάλογα με την σοβαρότητα ή τον επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα των διαπραχθεισών παραβάσεων, με το σκεπτικό ότι αυτό λαμβάνεται υπόψη στο στάδιο της επιβολής κυρώσεων και δεν επηρεάζει τη δημοσιοποίηση, η οποία πρέπει να πραγματοποιείται ανεξαρτήτως των περιστάσεων. Το επιχείρημα αυτό δεν με πείθει. Πράγματι, η δημοσιοποίηση ανταποκρίνεται σε σκοπούς οι οποίοι, μολονότι εντάσσονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης, είναι ειδικοί και συνεπάγονται στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, οι οποίες δεν εξετάζονται στο στάδιο της επιβολής κυρώσεων για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης.

169. Ως εκ τούτου, είμαι της γνώμης ότι η υποχρέωση δημοσιοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτή απορρέει από τον ADBG και εφαρμόζεται από την ÖADR και τον NADA, επιτρέπεται μόνον εφόσον, λαμβανομένων υπόψη των επιδιωκόμενων σκοπών της αποτροπής και της αποφυγής της καταστρατήγησης των κανόνων αντιντόπινγκ, παραμένει αναλογική, ιδίως όσον αφορά την εμβέλεια και τη διάρκεια της δημοσιοποίησης, υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων περιστάσεων της υπόθεσης, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί του χρονικού σημείου διενέργειας της στάθμισης

170. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν ο ΓΚΠΔ απαιτεί, πριν από τη δημοσιοποίηση, κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή αν αρκεί ο προβλεπόμενος από τον νομοθέτη έλεγχος αναλογικότητας.

171. Εν προκειμένω, ο νομοθέτης προέβλεψε προκαθορισμένες καταστάσεις ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων περιστάσεων κάθε μεμονωμένης περίπτωσης, μνημονεύοντας τα στοιχεία της δημοσιοποίησης και επιφυλάσσοντας, ωστόσο, ορισμένες εξαιρέσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, έχει ήδη οριοθετήσει τη δημοσιοποίηση και έχει προβεί σε κάποια στάθμιση του συμφέροντος των αθλητών των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποιούνται, αφενός, και των συμφερόντων που συνδέονται με την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, αφετέρου.

172. Επισημαίνω, ωστόσο, ότι ως υπεύθυνοι επεξεργασίας που ορίζονται από τον εθνικό νομοθέτη, οι επίμαχοι εθνικοί φορείς καταπολέμησης της φαρμακοδιέγερσης (εν προκειμένω ο NADA και η ÖADR) παραμένουν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ, επιφορτισμένοι με την εφαρμογή της επεξεργασίας και υπεύθυνοι για την τήρηση των αρχών της νομιμότητας και της αναλογικότητας της επεξεργασίας αυτής, καθώς και για την τήρηση της αρχής της ελαχιστοποίησης. Άλλωστε, πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι τηρείται η παράγραφος 1 της ως άνω διάταξης.

173. Οφείλουν επίσης, δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 1, και του άρθρου 25, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, να εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα (όπως η ψευδωνυμοποίηση) *τόσο κατά τη στιγμή του καθορισμού των μέσων επεξεργασίας όσο και κατά τη στιγμή της επεξεργασίας*. Τα μέτρα αυτά, τα οποία πρέπει να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται όταν κρίνεται απαραίτητο, αποσκοπούν στην αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών προστασίας των δεδομένων και στην παροχή των αναγκαίων εγγυήσεων για την επεξεργασία ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να προστατεύονται τα δικαιώματα του υποκειμένου των

δεδομένων [106].

174. Άλλωστε, επισημαίνω ότι εν προκειμένω, μολονότι ο νομοθέτης καθόρισε τους σκοπούς της επεξεργασίας καθώς και, εν μέρει, τα μέσα της επεξεργασίας αυτής, ο NADA και η ÖADR, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας και επιφορτισμένοι με την εφαρμογή της, επέλεξαν τη δημοσίευση στο διαδίκτυο, η δε ÖADR επέλεξε επίσης τη δημοσιοποίηση της ονομασίας της κατά περίπτωση εμπλεκόμενης απαγορευμένης ουσίας.

175. Στο πλαίσιο αυτό, φρονώ ότι η απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα συνδέεται με το περιεχόμενο και τον βαθμό σαφήνειας των διατάξεων του εθνικού δικαίου που ισχύουν για τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Φρονώ ότι το γεγονός ότι ο εθνικός νομοθέτης προέβλεψε την αρχή της δημοσιοποίησης δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την ευθύνη του να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να προστατεύει τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Τούτο μπορεί να σημαίνει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης [107]. Άλλωστε, επισημαίνω ότι, εν προκειμένω, οφείλει να προβεί σε κατά περίπτωση στάθμιση όσον αφορά τις περιπτώσεις δημοσιοποίησης δεδομένων που αφορούν αθλητές οι οποίοι τελούν υπό αποκλεισμό και οι οποίες εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που μνημονεύονται στον ADBG.

176. Ως εκ τούτου, είμαι της γνώμης ότι οι προμνημονευθείσες διατάξεις του ΓΚΠΔ, μολονότι δεν το απαιτούν σε όλες τις περιπτώσεις, ενδέχεται να συνεπάγονται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προβαίνει σε κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων κατά τον καθορισμό, μεταξύ άλλων, των μέσων της επεξεργασίας, επομένως και πριν από τη δημοσιοποίηση. Συναφώς, θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στοιχεία σχετικά με τη φύση, την εμβέλεια, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και σχετικά με τους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των εν λόγω προσώπων, οι οποίοι μπορεί να ποικίλλουν ως προς τον βαθμό πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας.

177. Ούτε το επιχείρημα ότι το κατά τα ανωτέρω περιθώριο εκτίμησης του υπεύθυνου επεξεργασίας ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει σε δυσμενή διάκριση μεταξύ αθλητών που βρίσκονται σε συγκρίσιμες καταστάσεις ούτε ο κίνδυνος αυθαιρεσίας, κατάχρησης ή ακόμη και διαφθοράς που επικαλούνται, μεταξύ άλλων, η Επιτροπή και ο NADA μπορούν να δικαιολογήσουν την παράλειψη μιας τέτοιας κατά περίπτωση στάθμισης, η οποία αποσκοπεί στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο σύμφωνο προς τον ΓΚΠΔ. Συγκεκριμένα, η ως άνω στάθμιση μπορεί ακριβώς να αποτρέψει τη δυσμενή διάκριση που θα μπορούσε να προκύψει από την εφαρμογή της ίδιας μεταχείρισης σε διαφορετικές καταστάσεις.

178. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, τα άρθρα 5 και 6 του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του συνόλου των υποχρεώσεων και των ευθυνών του υπεύθυνου επεξεργασίας, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται στην κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πριν από την επεξεργασία δεδομένων, και μάλιστα, υπό ορισμένες περιστάσεις, έχουν την έννοια ότι απαιτούν τη στάθμιση αυτή, εφόσον επιβάλλεται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο σύμφωνο προς τον ΓΚΠΔ.

[106] Βλ. Delforges, A., «Titre 8 - Les obligations générales du responsable du traitement et la place du sous-traitant», σε de Terwangne, C., και Rosier, K. (επιμ.), *Le règlement général sur la protection des données (RGPD/GDPR)*, Larcier, Βρυξέλλες, 2018 (1η έκδοση), σ. 371 έως 406.

[107] Πρβλ. γνωμοδότηση 4/2009 (σημείο 3.6 σχετικά με τις κυρώσεις), η οποία συνιστά, για παράδειγμα, να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, η σοβαρότητα της παράβασης των κανόνων αντιντόπινγκ, ο αριθμός των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν, το επίπεδο στο οποίο αγωνίζεται ο αθλητής και η τυχόν προβολή της υπόθεσης στα μέσα ενημέρωσης.

Προτάσεις επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

179. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και γ′, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην επιβολή υποχρέωσης στους εθνικούς φορείς αντιντόπινγκ να δημοσιοποιούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως το όνομα των αθλητών στους οποίους επιβάλλονται κυρώσεις για παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, τη διάρκεια και τους λόγους του επιβληθέντος αποκλεισμού (ιδίως την ονομασία της απαγορευμένης ουσίας), όταν, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων της υπόθεσης, η απαίτηση της αναλογικότητας δεν πληρούται ή δεν πληρούται πλέον, ιδίως όσον αφορά την εμβέλεια και τη διάρκεια της δημοσιοποίησης, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

180. Όσον αφορά το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει ότι τα άρθρα 5 και 6 του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του συνόλου των υποχρεώσεων και ευθυνών του υπεύθυνου επεξεργασίας, έχουν την έννοια ότι επιτάσσουν ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προβαίνει, πριν από την επεξεργασία των δεδομένων, σε κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων, εφόσον η στάθμιση αυτή απαιτείται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο σύμφωνο προς τον ΓΚΠΔ.

Επί του εβδόμου προδικαστικού ερωτήματος

181. Προκειμένου να γίνει κατανοητό το έβδομο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να υπομνησθεί το πλαίσιο εντός του οποίου αυτό υποβάλλεται. Η προσφεύγουσα ΥΤ, πριν ακόμη δημοσιευθούν τα προσωπικά δεδομένα της στους ιστοτόπους του NADA και της ÖADR, υπέβαλε καταγγελία στην αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων βάσει του άρθρου 17 του ΓΚΠΔ, το οποίο προβλέπει το δικαίωμα διαγραφής. Η τελευταία αυτή αρχή απέρριψε την καταγγελία της ΥΤ, καθόσον τα επίμαχα δεδομένα δεν είχαν δημοσιοποιηθεί ακόμη. Στη συνέχεια, τα δεδομένα αυτά δημοσιοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής κατά της απόρριψης της καταγγελίας της από την αυστριακή αρχή προστασίας δεδομένων.

182. Με το έβδομο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, πρώτον, να διευκρινιστεί αν είναι παραδεκτή καταγγελία βάσει του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ σχετικά με εικαζόμενη προσβολή του δικαιώματος διαγραφής (άρθρο 17 του ΓΚΠΔ) όταν κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας στην εποπτική αρχή δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων, αλλά πραγματοποιήθηκε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης της αρχής αυτής.

183. Δεύτερον, διερωτάται ως προς το παραδεκτό μιας τέτοιας εκ των υστέρων καταγγελίας αν, κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας, υπήρχαν ήδη συγκεκριμένες ενδείξεις ότι ήταν επικείμενη ή επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο εγγύς μέλλον επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Είναι παραδεκτή καταγγελία στην εποπτική αρχή πριν από την επεξεργασία δεδομένων;

184. Το άρθρο 77, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι κάθε υποκείμενο δεδομένων έχει το δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία σε εποπτική αρχή «εάν […] θεωρεί ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορά παραβαίνει τον παρόντα κανονισμό».

185. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να ερμηνεύσω τη διάταξη αυτή θα λάβω υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [108].

186. Πρώτον, το γράμμα του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ δεν προβλέπει προθεσμία για την υποβολή καταγγελίας σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σε περιπτώσεις στις οποίες η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε και στη συνέχεια αμφισβητείται, όσο νωρίτερα υποβληθεί η καταγγελία τόσο ταχύτερα μπορεί να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος από την αρχή και τόσο νωρίτερα μπορεί να διασφαλιστεί η προστασία του υποκειμένου των δεδομένων [109]. Αντιθέτως, το γράμμα του άρθρου 77, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ δεν προβλέπει την περίπτωση κατά την οποία η επεξεργασία δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί. Επισημαίνω, συναφώς, ότι η διάταξη αυτή χρησιμοποιεί τον όρο «παραβαίνει» στον ενεστώτα, γεγονός που φαίνεται να υπονοεί ότι η επεξεργασία πρέπει να έχει ήδη πραγματοποιηθεί, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται η περίπτωση μελλοντικής επεξεργασίας [110].

187. Δεύτερον, ως στοιχεία του γενικότερου πλαισίου, πρέπει να αναφερθούν τα καθήκοντα και οι εξουσίες των εποπτικών αρχών. Συναφώς, δυνάμει του άρθρου 57, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του ΓΚΠΔ, κάθε εποπτική αρχή υποχρεούται να χειρίζεται τις καταγγελίες που υποβάλλονται από κάθε υποκείμενο δεδομένων και να ερευνά, στο μέτρο που ενδείκνυται, το αντικείμενο της καταγγελίας και να ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την πρόοδο και για την έκβαση της έρευνας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Επομένως, η εποπτική αρχή πρέπει να εξετάζει μια τέτοια καταγγελία «με τη δέουσα επιμέλεια» [111].

188. Επιπλέον, το άρθρο 58, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ παρέχει σε κάθε εποπτική αρχή σημαντικές εξουσίες *έρευνας* για τον χειρισμό των καταγγελιών που υποβάλλονται. Όταν μια τέτοια αρχή διαπιστώνει, κατά το πέρας της έρευνάς της, παράβαση των διατάξεων του κανονισμού αυτού, οφείλει να δράσει προσηκόντως προκειμένου να θεραπεύσει τη διαπιστωθείσα ανεπάρκεια. Συναφώς, το άρθρο 58, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ απαριθμεί τις διάφορες *διορθωτικές εξουσίες* που διαθέτει η εποπτική αρχή, η οποία διαθέτει συναφώς και περιθώριο εκτίμησης ως προς την επιλογή των κατάλληλων και αναγκαίων μέσων [112]. Μεταξύ των εξουσιών της εποπτικής αρχής κατά το άρθρο 58, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ, προβλέπεται ότι η εν λόγω αρχή διαθέτει την εξουσία να «*απευθύνει προειδοποιήσεις*» στον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι «*σκοπούμενες*» πράξεις επεξεργασίας «*είναι πιθανόν*» να παραβαίνουν διατάξεις του ΓΚΠΔ, γεγονός που αποτελεί μέρος μιας προσέγγισης που μπορεί να χαρακτηριστεί ως «*συντηρητική*» ως προς τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων [113].

[108] Βλ. αποφάσεις της 12ης Ιανουαρίου 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, στο εξής: απόφαση Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, EU:C:2023:2, σκέψη 32), και της 9ης Ιανουαρίου 2025, Österreichische Datenschutzbehörde (Υπερβολικά αιτήματα) (C-416/23, EU:C:2025:3, σκέψη 24).

[109] Πρβλ. Spiecker gen Döhmann, I., κ.ά., *General Data Protection Regulation: Article-by-Article Commentary*, Nomos – Beck – Hart, 2023, ιδίως σ. 1010 έως 1017.

[110] Βεβαίως, όπως υπογραμμίζουν η Αυστριακή και Φινλανδική Κυβέρνηση, στη σκέψη 47 της απόφασης Lindenapotheke αναφέρεται ότι «το κεφάλαιο VIII του ΓΚΠΔ ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα μέσα έννομης προστασίας που καθιστούν δυνατή την προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν *έχουν υποστεί επεξεργασία* η οποία φέρεται ότι αντιβαίνει στις διατάξεις του κανονισμού αυτού» (η υπογράμμιση δική μου). Τούτου λεχθέντος, ο όρος «μεταξύ άλλων» με οδηγεί στη σχετικοποίηση του επιχειρήματος αυτού, πολλώ δε μάλλον καθόσον το ζήτημα της επεξεργασίας που δεν είχε ακόμη λάβει χώρα ουδόλως αμφισβητήθηκε στη συγκεκριμένη υπόθεση.

[111] Βλ. απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2023, SCHUFA Holding (Πτωχευτική απαλλαγή) (C-26/22 και C-64/22, στο εξής: απόφαση SCHUFA Holding, EU:C:2023:958, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[112] Βλ. απόφαση SCHUFA Holding (σκέψη 68 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[113] Βλ. επίσης απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2025 Quirin Privatbank (C-655/23, EU:C:2025:655, σκέψεις 43 έως 50), σχετικά με τη δυνατότητα αποτροπής της επανάληψης παράνομης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Βλ., επιπλέον, την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του Oberlandsgericht Wien (Αυστρία) στην υπόθεση CRIF (C-40/25), η οποία εκκρεμεί κατά τον χρόνο σύνταξης των παρουσών προτάσεων, σχετικά με τη δυνατότητα να απαιτηθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να απόσχει από κάθε περαιτέρω παράνομη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

189. Όλες αυτές οι απαιτήσεις και εξουσίες των εποπτικών αρχών αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαδικασίας υποβολής καταγγελιών, ώστε να καταστεί ένας μηχανισμός ικανός να προστατεύει με αποτελεσματικό τρόπο τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων, ήτοι μια «πραγματική διοικητική προσφυγή» [114].

190. Επισημαίνεται επίσης, όσον αφορά τα στοιχεία του γενικότερου πλαισίου, ότι, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να εκπληρώνει ορισμένες υποχρεώσεις και, μεταξύ άλλων, να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων *πριν* προβεί στην επεξεργασία [115].

191. Επομένως, φρονώ ότι μια συντηρητικού ή προληπτικού χαρακτήρα προσέγγιση εκ μέρους των εποπτικών αρχών κατά τον χειρισμό καταγγελιών δεν μπορεί να αποκλειστεί εκ των προτέρων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ.

192. Τρίτον, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός αυτός. Συγκεκριμένα, από την αιτιολογική σκέψη 10 του εν λόγω κανονισμού προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι αποσκοπεί στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης. Η αιτιολογική σκέψη 11 του ίδιου κανονισμού αναφέρει επίσης ότι η αποτελεσματική προστασία των δεδομένων αυτών απαιτεί την ενίσχυση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

193. Ο δε περιορισμός της υποχρέωσης των εποπτικών αρχών να χειρίζονται τις καταγγελίες, δυνάμει του άρθρου 57, παράγραφος 1, στοιχείο στ′, του ΓΚΠΔ, ερμηνεύοντας το άρθρο 77, παράγραφος 1, αυτού υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή «ενόψει επεξεργασίας», ενδέχεται να έρχεται σε αντίθεση με τους σκοπούς που επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός, ιδίως με τον σκοπό της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης.

194. Επομένως, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, φρονώ ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο μια καταγγελία που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ να είναι παραδεκτή παρότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας του στην εποπτική αρχή.

195. Εντούτοις, εκτιμώ, όπως και η Επιτροπή και η Αυστριακή Κυβέρνηση, ότι η εικαζόμενη παράβαση του ΓΚΠΔ πρέπει να προσφέρεται προς τούτο και ότι η σχετική επεξεργασία, η οποία εν προκειμένω είναι η δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεν πρέπει να έχει αμιγώς υποθετικό χαρακτήρα [116].

114 Βλ. αποφάσεις SCHUFA Holding (σκέψη 58) και της 26ης Σεπτεμβρίου 2024, Land Hessen (Υποχρέωση ενέργειας εκ μέρους της αρχής προστασίας δεδομένων) (C-768/21, EU:C:2024:785, σκέψη 35). Βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Pikamäe στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις SCHUFA Holding (Χορήγηση πτωχευτικής απαλλαγής) (C-26/22 και C-64/22, EU:C:2023:222, σημείο 40).

115 Βλ., στο παρεμφερές πλαίσιο της οδηγίας 2016/680, απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Bezirkshauptmannschaft Landeck (Απόπειρα πρόσβασης σε προσωπικά δεδομένα αποθηκευμένα σε κινητό τηλέφωνο) (C-548/21, EU:C:2024:830, σκέψεις 69 έως 77), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η *απόπειρα* επεξεργασίας αποτελεί ήδη επεξεργασία δεδομένων.

116 Πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2024, Meta Platforms Ireland (Αντιπροσωπευτική αγωγή) (C-757/22, EU:C:2024:598, σκέψη 44). Καταγγελία με αντικείμενο την υποχρέωση ενημέρωσης που προβλέπεται στο άρθρο 12 του ΓΚΠΔ ή το δικαίωμα πρόσβασης που προβλέπεται στο άρθρο 15 του κανονισμού αυτού θα ήταν, για παράδειγμα, παραδεκτή πριν από την έναρξη της επεξεργασίας δεδομένων [πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2024, Meta Platforms Ireland (Αντιπροσωπευτική αγωγή) (C-757/22, EU:C:2024:598, σκέψη 45)].

196. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται αιτήσεως στηριζόμενης στο άρθρο 17 του ΓΚΠΔ, το οποίο αφορά καταγγελία με σκοπό τη διαγραφή των επίμαχων δεδομένων, στην οποία η προσφεύγουσα της κύριας δίκης (YT) διευκρίνιζε ότι η δημοσιοποίηση των δεδομένων της «επέκειτο με μεγάλη πιθανότητα».

197. Ωστόσο, μια καταγγελία με την οποία ζητείται η διαγραφή των δεδομένων αυτών (όπως και ένα αίτημα διόρθωσης δεδομένων) προϋποθέτει, εξ ορισμού, ότι η επίμαχη επεξεργασία, εν προκειμένω η δημοσιοποίηση των δεδομένων, έχει πραγματοποιηθεί. Πράγματι, φαίνεται αδύνατο για τον υπεύθυνο επεξεργασίας να δώσει συνέχεια σε μια τέτοια καταγγελία και να διαγράψει δεδομένα, εάν αυτά δεν έχουν ακόμη δημοσιοποιηθεί, εκτός εάν η καταγγελία ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποσκοπεί στην πραγματικότητα να *εμποδίσει* τη δημοσιοποίηση των εν λόγω δεδομένων[117] (και όχι να τα διαγράψει), πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει.

198. Επιπλέον, η ως άνω ερμηνεία δεν αντιβαίνει στους σκοπούς της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεδομένου ότι άλλες διατάξεις του ΓΚΠΔ καθιστούν δυνατή την απάντηση σε αιτήματα σχετικά με μια μελλοντική επεξεργασία. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Αυστριακή Κυβέρνηση, το άρθρο 79, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το οποίο αφορά το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής, συνεπάγεται την ύπαρξη, στο εθνικό δίκαιο, δικονομικών μέσων σε περίπτωση που απειλείται επικείμενη παράνομη προσβολή των δικαιωμάτων που απονέμει ο ΓΚΠΔ. Τούτο περιλαμβάνει τη δυνατότητα, κατά το αυστριακό δίκαιο, να ασκούνται προληπτικές αγωγές παραλείψεως πριν από την έναρξη της επεξεργασίας ή ακόμη, αν η επεξεργασία έχει αρχίσει, τη δυνατότητα να ζητηθεί από την αυστριακή αρχή να εξασφαλίσει τον περιορισμό της επεξεργασίας αυτής βάσει του άρθρου 18 του ΓΚΠΔ.

199. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο μια καταγγελία που υποβάλλεται βάσει του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ να είναι παραδεκτή παρότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας του στην εποπτική αρχή, εφόσον όμως έχει χαρακτήρα που δεν είναι αμιγώς υποθετικός. Ωστόσο, υπό τις περιστάσεις της διαφοράς της κύριας δίκης, η καταγγελία που στηρίζεται στο δικαίωμα διαγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 17 του ΓΚΠΔ δεν είναι παραδεκτή, δεδομένου ότι αφορά επεξεργασία (εν προκειμένω τη δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων) η οποία, ακόμη και αν επίκειται, δεν υφίστατο ούτε κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας του υποκειμένου των δεδομένων στην εποπτική αρχή ούτε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης της εποπτικής αρχής.

Καθίσταται η καταγγελία στην εποπτική αρχή παραδεκτή «εκ των υστέρων»;

200. Επισημαίνω ότι το ερώτημα αυτό αφορά την ερμηνεία του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ, σχετικά με το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική αρχή. Επομένως, φαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν μια τέτοια καταγγελία, η οποία κρίθηκε απαράδεκτη, μπορεί να καταστεί εκ των υστέρων παραδεκτή *ενώπιον της εποπτικής αρχής*, εάν η επίμαχη επεξεργασία (εν προκειμένω η γνωστοποίηση των δεδομένων) πραγματοποιηθεί ενόσω εκκρεμεί

[117] Στην περίπτωση αυτή, ο καταγγέλλων θα μπορούσε να ζητήσει από την εποπτική αρχή να απευθύνει προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή να του απαγορεύσει τη δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επικαλούμενος, για παράδειγμα, τον παράνομο χαρακτήρα της επεξεργασίας. Εάν είναι παράνομη, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να αντιταχθεί στην επεξεργασία η οποία πραγματοποιείται χωρίς να συντρέχει επιτακτικός και νόμιμος λόγος βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, οι περιπτώσεις αυτές δεν φαίνεται να είναι αυτές της υπό κρίση υπόθεσης.

προσφυγή κατά της αποφάσεως της εν λόγω εποπτικής αρχής ενώπιον του δικαστηρίου της δικαστικής προσφυγής. Φρονώ ότι εναπόκειται συναφώς στην εσωτερική έννομη τάξη να ρυθμίσει το ζήτημα του κατά πόσον το δικαστήριο της δικαστικής προσφυγής μπορεί, ή ακόμη και πρέπει, σε μια τέτοια περίπτωση, να αναπέμψει το ζήτημα στην εποπτική αρχή προς επανεξέταση υπό το πρίσμα των νέων πραγματικών στοιχείων, κατά πόσον εναπόκειται στο υποκείμενο των δεδομένων να υποβάλει εκ νέου καταγγελία ή αν μπορεί να αποφανθεί το ίδιο το δικαστήριο επί της ενώπιόν του κατάστασης υπό το πρίσμα νέων πραγματικών στοιχείων που συνίστανται εν προκειμένω στη δημοσιοποίηση των δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον ΓΚΠΔ και η συνεπής και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεών του.

201. Στο μέτρο που, όπως υποστηρίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση, το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αφορά το παραδεκτό μιας τέτοιας καταγγελίας *ενώπιον του δικαστηρίου* που επιλαμβάνεται της προσφυγής, πρέπει να εξεταστούν οι επιπτώσεις που συνδέονται με τη μεταβολή των πραγματικών περιστατικών, ήτοι την επεξεργασία που συνίσταται στη δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία έλαβε χώρα μετά την απόφαση της εποπτικής αρχής και ενόσω εκκρεμεί δικαστική προσφυγή, ασκηθείσα βάσει του άρθρου 78 του ΓΚΠΔ, κατά της απόφασης αυτής, στην περίπτωση κατά την οποία υπήρχαν, κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας, συγκεκριμένες ενδείξεις ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ήταν επικείμενη ή θα πραγματοποιούνταν στο εγγύς μέλλον.

202. Υπενθυμίζεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης παρενέβη, στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, προκειμένου να παράσχει διάφορα μέσα έννομης προστασίας στα πρόσωπα τα οποία προβάλλουν παράβαση του κανονισμού αυτού, το καθένα δε από τα εν λόγω μέσα έννομης προστασίας πρέπει να μπορεί να ασκηθεί «με την επιφύλαξη» των λοιπών [118].

203. Συγκεκριμένα, το άρθρο 78, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι, με την επιφύλαξη κάθε άλλης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά νομικά δεσμευτικής απόφασης εποπτικής αρχής που το αφορά. Εξ αυτού συνάγεται ότι τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται προσφυγής κατά απόφασης εποπτικής αρχής πρέπει να ασκούν πλήρη δικαιοδοσία, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τη δικαιοδοσία να εξετάζουν όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα σχετικά με τη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιόν τους [119]. Επομένως, ο δικαστικός έλεγχος απόφασης επί καταγγελίας την οποία εκδίδει εποπτική αρχή, προκειμένου να είναι «πραγματική» η δικαστική προσφυγή, όπως απαιτεί η διάταξη αυτή, πρέπει να είναι πλήρης [120]. Επιπλέον, το άρθρο 79, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού εξασφαλίζει σε έκαστο υποκείμενο των δεδομένων το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής «με την επιφύλαξη κάθε διαθέσιμης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή δυνάμει του άρθρου 77».

204. Βεβαίως, έχει ήδη διαπιστωθεί ότι, με τη θέσπιση του ΓΚΠΔ, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν θέλησε να προβεί σε εξαντλητική εναρμόνιση των μέσων έννομης προστασίας που προβλέπονται στα άρθρα 77 έως 79 του ΓΚΠΔ σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του κανονισμού

[118] Βλ. απόφαση Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (σκέψη 34). Πρβλ. επίσης προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Richard de la Tour στην υπόθεση D κ.λπ. (Διάρθρωση των προσφυγών) (C-414/24, EU:C:2025:656, σημείο 46), όσον αφορά τη σχέση μεταξύ καταγγελίας ενώπιον διοικητικής αρχής και ενδίκου βοηθήματος.

[119] Βλ. απόφαση Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (σκέψη 41).

[120] Βλ. απόφαση SCHUFA Holding (σκέψη 53).

αυτού [121]. Ειδικότερα, εφόσον υποβάλλεται καταγγελία σε εποπτική αρχή και ασκούνται μέσα έννομης προστασίας εντός του ίδιου κράτους μέλους σχετικά με την ίδια επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο ΓΚΠΔ δεν προβλέπει ειδικές διατάξεις.

205. Ωστόσο, μολονότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν θέλησε να προβεί συναφώς σε εξαντλητική εναρμόνιση, εντούτοις δεν θέλησε να αποκλείσει τη δυνατότητα για την οποία κάνει λόγο το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, δηλαδή να δεχθεί το εκ των υστέρων παραδεκτό καταγγελίας υποβληθείσας υπό περιστάσεις όπως αυτές της διαφοράς της κύριας δίκης.

206. Επομένως, ελλείψει ενωσιακής ρύθμισης στον τομέα αυτόν, σε έκαστο κράτος μέλος απόκειται να καθορίσει, δυνάμει της αρχής της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών, τους κανόνες της διοικητικής και της ένδικης διαδικασίας οι οποίοι αποσκοπούν στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων τα οποία αντλούν οι πολίτες από το δίκαιο της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να μεριμνά για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της προστασίας των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει ο ΓΚΠΔ, της συνεκτικής και ομοιόμορφης εφαρμογής των διατάξεών του, καθώς και του προβλεπόμενου στο άρθρο 47 του Χάρτη δικαιώματος πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου [122].

207. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να προσδιορίσει, βάσει των εθνικών δικονομικών διατάξεων, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να ασκηθούν σε κάθε περίπτωση τα προβλεπόμενα στην εθνική νομοθεσία μέσα έννομης προστασίας. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να διασφαλίζει ότι οι συγκεκριμένοι κανόνες που διέπουν την άσκηση των μέσων έννομης προστασίας δεν θίγουν δυσανάλογα το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου. Οφείλει επίσης να μεριμνά για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της προστασίας των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει ο ΓΚΠΔ και για την τήρηση των αρχών της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας [123].

208. Επομένως, ελλείψει διευκρινίσεων εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει το εθνικό του δίκαιο, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 77, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, εξεταζόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 78, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο παραδεκτό καταγγελίας η οποία έχει προηγουμένως απορριφθεί ως απαράδεκτη από την εποπτική αρχή, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται ενόσω εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου δικαστική προσφυγή που αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Εναπόκειται στην εθνική έννομη τάξη να θεσπίσει, τηρουμένων των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, τις προϋποθέσεις του παραδεκτού αυτού, τόσο ενώπιον της εποπτικής αρχής όσο και ενώπιον των δικαστηρίων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της προστασίας των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον ΓΚΠΔ, η συνεπής και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεών του, καθώς και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

Πρόταση επί του εβδόμου ερωτήματος

209. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο έβδομο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 77 του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι καταγγελία βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού αυτού (εικαζόμενη προσβολή του δικαιώματος διαγραφής) δεν είναι παραδεκτή όταν αφορά επεξεργασία για τη δημοσιοποίηση δεδομένων

121 Βλ. αποφάσεις Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (σκέψη 37) και Lindenapotheke (σκέψη 60).

122 Βλ. απόφαση Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (σκέψεις 45 και 57).

123 Βλ. απόφαση Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (σκέψεις 46, 48 και 51).

προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων η οποία, ακόμη και αν επίκειται, δεν υφίστατο ούτε κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας από το υποκείμενο των δεδομένων στην εποπτική αρχή ούτε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης της εν λόγω αρχής, με την επιφύλαξη, ωστόσο, του ενδεχόμενου παραδεκτού καταγγελίας η οποία αφορά μη αμιγώς υποθετική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι πρόσφορη για προληπτική ή συντηρητική δράση της εποπτικής αρχής.

210. Επιπλέον, εξεταζόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 78, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το άρθρο 77 του κανονισμού αυτού δεν αποκλείει το παραδεκτό καταγγελίας η οποία είχε προηγουμένως απορριφθεί ως απαράδεκτη από την εποπτική αρχή, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται ενόσω εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου δικαστική προσφυγή που αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Εναπόκειται στην εθνική έννομη τάξη να θεσπίσει, τηρουμένων των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, τις προϋποθέσεις του παραδεκτού αυτού, τόσο ενώπιον της εποπτικής αρχής όσο και ενώπιον των δικαστηρίων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της προστασίας των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον ΓΚΠΔ, η συνεπής και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεών του, καθώς και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

Πρόταση

211. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Bundesverwaltungsgericht (ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο, Αυστρία) ως εξής:

1) Το άρθρο 16, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ,

   έχουν την έννοια ότι:

   η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία συνίσταται, κατ' εφαρμογήν των εθνικών κανόνων αντιντόπινγκ, στη δημοσιοποίηση των ονομάτων των εμπλεκόμενων αθλητών, του αθλήματος που ασκούν, της παράβασης των κανόνων αντιντόπινγκ που διέπραξαν, της επιβληθείσας κύρωσης, καθώς και της έναρξης και λήξης της κύρωσης αυτής, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πραγματοποιείται στο πλαίσιο «δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 2016/679.

2) Το άρθρο 9 παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679,

   έχει την έννοια ότι:

   δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η γνωστοποίηση του ονόματος του εμπλεκόμενου αθλητή, της διάρκειας του αποκλεισμού του και των λόγων του αποκλεισμού, εκτός αν οι λόγοι αυτοί περιλαμβάνουν την ονομασία της απαγορευμένης ουσίας ή των απαγορευμένων ουσιών που ανιχνεύθηκαν στον οργανισμό του αθλητή, εφόσον η αναφορά αυτή είναι ικανή να αποκαλύψει, έστω και εμμέσως, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας, ακόμη και τη μελλοντική, του συγκεκριμένου αθλητή, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

3) Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και γ′, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2016/679,

έχουν την έννοια ότι:

αντιτίθενται στην επιβολή υποχρέωσης στους εθνικούς φορείς αντιντόπινγκ να δημοσιοποιούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως το όνομα των αθλητών στους οποίους επιβάλλονται κυρώσεις για παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, τη διάρκεια και τους λόγους του επιβληθέντος αποκλεισμού (ιδίως την ονομασία της απαγορευμένης ουσίας), όταν, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων της υπόθεσης, η απαίτηση της αναλογικότητας δεν πληρούται ή δεν πληρούται πλέον, ιδίως όσον αφορά την εμβέλεια και τη διάρκεια της δημοσιοποίησης, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

4) Τα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού 2016/679, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του συνόλου των υποχρεώσεων και ευθυνών του υπεύθυνου επεξεργασίας,

έχουν την έννοια ότι:

επιτάσσουν ο υπεύθυνος επεξεργασίας να προβαίνει, πριν από την επεξεργασία των δεδομένων, σε κατά περίπτωση στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων, εφόσον η στάθμιση αυτή απαιτείται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο σύμφωνο προς τον κανονισμό 2016/679.

5) Το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679,

έχει την έννοια ότι:

μπορεί να εφαρμοστεί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν καταδίκες ή παραβάσεις προβλεπόμενες από την εθνική νομοθεσία για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, εφόσον, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού των παραβάσεων αυτών στο εσωτερικό δίκαιο, οι καταδίκες τις οποίες συνεπάγονται έχουν κατασταλτικό σκοπό και παρουσιάζουν τέτοιο βαθμό αυστηρότητας ώστε να έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με ποινική κύρωση, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

6) Το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 79, παράγραφος 1, αυτού,

έχει την έννοια ότι:

οι δραστηριότητες και οι αποφάσεις αρχής στην οποία έχει ανατεθεί ο έλεγχος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας δυνάμει της διάταξης αυτής πρέπει να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

7) Το άρθρο 77 του κανονισμού 2016/679,

έχει την έννοια ότι:

– καταγγελία βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού αυτού (εικαζόμενη προσβολή του δικαιώματος διαγραφής) δεν είναι παραδεκτή όταν αφορά επεξεργασία για τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων η οποία, ακόμη και αν επίκειται, δεν υφίστατο ούτε κατά τον χρόνο υποβολής της

καταγγελίας από το υποκείμενο των δεδομένων στην εποπτική αρχή ούτε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης της εν λόγω αρχής, με την επιφύλαξη, ωστόσο, του ενδεχόμενου παραδεκτού καταγγελίας η οποία αφορά μη αμιγώς υποθετική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι πρόσφορη για προληπτική ή συντηρητική δράση της εποπτικής αρχής·

– εξεταζόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 78, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679 δεν αποκλείει το παραδεκτό καταγγελίας η οποία είχε προηγουμένως απορριφθεί ως απαράδεκτη από την εποπτική αρχή, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων πραγματοποιείται ενόσω εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου δικαστική προσφυγή που αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Εναπόκειται στην εθνική έννομη τάξη να θεσπίσει, τηρουμένων των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, τις προϋποθέσεις του παραδεκτού αυτού, τόσο ενώπιον της εποπτικής αρχής όσο και ενώπιον των δικαστηρίων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της προστασίας των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον κανονισμό 2016/679, η συνεπής και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεών του, καθώς και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.